

371,9263

ศ 232 π

๕/3

การใช้วิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง ในการสอนการช่วยเหลือตัวเองของ
เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเขาวนปัญญา 50 - 70

ปริญญานิพนธ์

ของ

สมเกตุ อุทธโยธา

18 S.R. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ

พฤษภาคม 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

B.52738

คณะกรรมการควบคุมและกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

...*พรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์*... ประธาน
(ดร. พรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์)

...*ศ. อารยะวิญญู*... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. ผดุง อารยะวิญญู)

คณะกรรมการสอบ

...*พรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์*... ประธาน
(ดร. พรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์)

...*ศ. อารยะวิญญู*... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. ผดุง อารยะวิญญู)

...*ร.ศ. ศรียา นิยมธรรม*... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ศรียา นิยมธรรม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

...*ร.ศ. ศรียา นิยมธรรม*... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร. ศรียุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ ...*๗*... เดือน ...*พฤษภาคม*... พ.ศ. 2539

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยความกรุณา และช่วยเหลือ ของ ดร. พชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์ และ ศ. ดร. ผดุง อารยะวิญญู อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และสละเวลาแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ทุกท่านที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นในการปรับปรุงปริญญานิพนธ์ให้สำเร็จลงด้วยดี ขอขอบพระคุณ คุณมัญชลี อาภัสสร คุณคัทธยา ชูเชื้อ คุณอารีย์ มั่นใจตน คณะครู และนักเรียนมูลนิธิสถาบันแสงสว่าง ที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนสำเร็จเรียบร้อย รวมทั้งขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ น้อง และเพื่อนๆ ที่มอบกำลังใจ และช่วยเหลืออย่างเต็มที่ตลอดมา

ส่วนหนึ่งของความสำเร็จครั้งนี้ขอขอบคุณผู้ปกครองทุกท่านที่ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่

ความดีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบให้แก่เด็กมูลนิธิสถาบันแสงสว่างและ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทั่วประเทศ ที่เป็นแรงบันดาลใจให้ศึกษาปริญญานิพนธ์เรื่องนี้

สมเกตุ อุทธโยธา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	6
พัฒนาการของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	6
การช่วยเหลือตัวเอง.....	13
การแต่งกาย.....	15
Single Subject Research Design	16
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเสริมแรงให้เด็กประสบความสำเร็จ.....	17
สมมติฐานในการวิจัย.....	18
3. วิธีดำเนินการวิจัย	19
การศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง.....	19
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	19
แบบแผนการทดลอง.....	20
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	21
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	22
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	23
วิธีนำเสนอข้อมูล.....	24
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	24

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25
เด็กคนที่ 1	26
เด็กคนที่ 2	30
เด็กคนที่ 3	34
5. สรุปผล อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ	38
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	38
สมมติฐานการวิจัย	38
กลุ่มตัวอย่าง.....	38
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	39
วิธีนำเสนอข้อมูล.....	39
วิธีดำเนินการทดลอง	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	40
อภิปรายผล.....	40
ข้อเสนอแนะ.....	42
บรรณานุกรม	44
ภาคผนวก	46
ประวัติย่อผู้วิจัย	99

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การแบ่งระดับสติปัญญาของความบกพร่องทางสติปัญญาตาม ICD - 10	8
2 แสดงค่าความถี่และร้อยละพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 1 ของทุกทักษะการแต่งกาย.....	26
3 แสดงค่าความถี่และร้อยละพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 2 ของทุกทักษะการแต่งกาย.....	30
4 แสดงค่าความถี่และร้อยละพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 3 ของทุกทักษะการแต่งกาย.....	34

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ความสามารถในการแต่งกายของเด็กคนที่ 1 ทุกทักษะการแต่งกาย	28
2 ความสามารถในการแต่งกายของเด็กคนที่ 2 ทุกทักษะการแต่งกาย	32
3 ความสามารถในการแต่งกายของเด็กคนที่ 3 ทุกทักษะการแต่งกาย	36

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นการพัฒนาศักยภาพของเด็กอีกด้านหนึ่ง นอกจากการพัฒนาทางด้านร่างกาย ด้านภาษาและการสื่อสาร ความหมาย ด้านอารมณ์และสังคม และด้านการเรียนรู้เบื้องต้น การช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในทุกๆด้านควรกระทำทันทีที่ทราบว่า เด็กมีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งเรียกวิธีการนี้ว่าการส่งเสริมพัฒนาการ (Early Intervention) เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการให้ใกล้เคียงเด็กปกติมากที่สุด และเร็วที่สุดตามศักยภาพที่เด็กมีอยู่ โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่ดูแลตนเองในเรื่องกิจวัตรประจำวัน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อให้เกิดพัฒนาการทางด้านอื่นๆ เนื่องจากเด็กทุกคนมิได้มีพฤติกรรมเหมือนกันเมื่ออยู่ในวัยเดียวกัน ทั้งนี้เพราะความแตกต่างกันในเรื่องพัฒนาการและแม้แต่เด็กในวัยเดียวกันยังมีช่วงการพัฒนาการช้าหรือเร็วต่างกัน เด็กบางคนช่วยเหลือตนเองได้เร็วกว่าเด็กในวัยเดียวกัน บางคนเหมือนคนอื่นๆ บางคนจะล่าช้ากว่าเด็กอื่นๆ ในช่วงแรกของชีวิตเป็นเวลาที่ดีที่สุดในการเรียนรู้ที่จะดูแลตนเอง ช่วงเวลานี้เด็กทุกคนจะต่อสู้ดิ้นรนเพื่ออิสรภาพเด็กต้องการช่วยตนเอง เด็กต้องทำงานหนักตามความสามารถที่มีอยู่ในแต่ละคน เด็กต้องฝึกซ้ำหลายครั้ง เพื่อพยายามที่จะเรียนรู้วิธีช่วยเหลือตนเอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ (ศรียา นิยมธรรม. 2534 : 160 - 161)

ตามคุณลักษณะเฉพาะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเขาวนปัญญา 50 - 70 ของ ICD (International Classification of Disease by WHO) ซึ่งปัจจุบันใช้ ICD - 10 Edition 4 Revised ระบุว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีพัฒนาการทางภาษาช้ากว่าเด็กในวัยเดียวกัน แต่สามารถใช้ภาษาในชีวิตประจำวันได้ สามารถพึ่งตนเองในเรื่องการดูแลตนเอง รวมถึงทักษะที่ใช้ชีวิตทั่วไป มักจะพบปัญหาในเรื่องการศึกษาในโรงเรียนโดยเฉพาะการอ่านและการเขียน มีความสามารถในการทำงานเชิงปฏิบัติมากกว่าเชิงวิชาการ สำหรับปัญหาด้านสังคม อารมณ์และพฤติกรรม ตลอดจนความต้องการในการแก้ไข และการสนับสนุนช่วยเหลือจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับเด็กที่มีสติปัญญาปกติทั่วไป (กัลยา สุตะบุตร. 2535 : 24)

การศึกษาพิเศษ เป็นการประยุกต์เทคนิคทางพฤติกรรมศาสตร์ และจิตวิทยาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการจัดสถานการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ที่ดีที่สุดสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จากผลการวิจัยพบหลักฐานที่ยืนยันว่าการจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาโดยอาศัยจิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาพัฒนาการประกอบกับการวางแผนการจัดบทเรียนเป็นขั้นตอนลำดับจากง่ายไปหายากและค่อยๆเพิ่มความยากขึ้นทีละน้อย ซึ่งเรียกว่า การวิเคราะห์งาน (Task Analysis) จะสอนให้เด็กเกิดการเรียนรู้งานอย่างเหมาะสม (ศรีสมร กสิวัฒน์. 2537 : 10) การใช้วิธีวิเคราะห์งาน โดยนำเอางานที่จะเรียนรู้มาแบ่งย่อยเป็นขั้นตอนโดยละเอียดจากง่ายไปยากตามลำดับประกอบกับการให้แรงเสริมอย่างต่อเนื่องจะทำให้เด็กประสบความสำเร็จตามศักยภาพได้ในที่สุด การวิเคราะห์ขั้นตอนของงานจึงจำเป็นต้องจัดทำให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน โดยเริ่มจากสิ่งที่เด็กสามารถทำได้หรือจากสิ่งง่ายๆแล้วต่อเนื่องไปยังสิ่งที่ยากและซับซ้อน การจัดลำดับขั้นเป็นการให้โอกาสที่เด็กก้าวไปสู่ความสำเร็จ (ศรียานิยมธรรม. 2534 : 95) ทำให้เด็กมีกำลังใจที่จะเรียนต่อไปในลำดับที่มีเนื้อหาที่ยากขึ้น การเริ่มต้นในลักษณะนี้เป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญมากสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพราะจะช่วยให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น เป็นแรงเสริมที่ทำให้เด็กมีกำลังใจในการทำงานในขั้นต่อไป จึงมีความจำเป็นที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าการประสบความสำเร็จ (ผดุง อารยะวิญญู. 2533 : 205) เนื่องจากเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความสามารถจำกัดแตกต่างไปจากเด็กปกติ การฝึกช่วยเหลือตนเองเช่น การอาบน้ำ การทำความสะอาดร่างกาย การแต่งกาย การรับประทานอาหารจึงเป็นทักษะที่ต้องใช้เวลาและวิธีฝึกเฉพาะเพื่อช่วยให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้ สิ่งที่สำคัญมากสำหรับเด็กเหล่านี้คือการจัดประสบการณ์ที่จำเป็นโดยคำนึงถึงความสามารถโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเริ่มกิจกรรมต่างๆ ควรจัดประสบการณ์ให้เด็กสามารถทำกิจกรรมนั้นให้สำเร็จ และการจัดประสบการณ์ในแต่ละกิจกรรมจะต้องมีกระบวนการและโครงสร้างที่แน่นอน จึงทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาประสบความสำเร็จ (ปรงฤติ พูลพัฒน์. 2534 : 58 - 59)

การแต่งกายเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและซับซ้อนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งมีพัฒนาการทางทักษะการแต่งกายช้ากว่าเด็กปกติ บางครั้งเด็กจะเรียนรู้จากการลองผิดลองถูกโดยสังเกตจากผู้ใหญ่และหากผู้ที่เกี่ยวข้องให้การช่วยเหลือได้ถูกต้องจะเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกฝนและเรียนรู้ที่จะช่วยเหลือตนเอง (สร้อยสุดา วิทยากร. 2532 : 77) วิธีสอนเด็กให้ช่วยเหลือตัวเองให้ประสบความสำเร็จ ผู้เกี่ยวข้องจะต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ที่เหมาะสมและต้องฝึกบ่อย ๆ หากผู้เกี่ยวข้องช่วยกระตุ้นเด็กแต่งกายด้วยตัวเองอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้เด็กแต่ง

กายได้เร็วขึ้น แต่ถ้าไม่ได้ให้โอกาสเด็กได้เรียนรู้การแต่งกายตนเอง จะเป็นภาระของผู้เกี่ยวข้องตลอดไป (Rafaloski. 1993 : 61)

การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้สามารถแต่งกายได้เองทำได้ 2 วิธีคือการสอนแบบไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง (Forward Chaining) และ การสอนแบบย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง (Backward Chaining) (ศรียา นิยมธรรม. 2534 : 98)

การสอนแบบไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องเป็นการนำเอากิจกรรมการแต่งกาย 1 ทักษะมาทำการวิเคราะห์งานให้แยกย่อยเป็นขั้นตอนตามลำดับก่อนหลัง การสอนแบบไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องทำโดยเอาขั้นแรกของงานมาสอนก่อน แล้วตามด้วยขั้นตอนต่อไปอีกเรื่อยๆ จนถึงขั้นสุดท้าย วิธีการนี้พบว่าในขั้นแรกของงานไม่อาจทำให้เด็กเห็นลักษณะที่น่าจะเป็นภาพได้ ซึ่งมีผลให้ภาพการสอนงานขั้นตอนต่อไปไม่น่าสนใจ และไม่อาจเป็นรางวัลที่หนักแน่นพอ เนื่องจากเด็กไม่รู้สึกละเอียดสำเร็จ อาจต้องให้รางวัลภายนอกซึ่งมีผลหนักแน่นกว่า เพื่อให้เด็กคงมีแรงจูงใจสูงพอเพียงที่จะทำงานต่อไป

การสอนแบบย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง ทำได้ในลักษณะตรงกันข้ามคือ เอาขั้นสุดท้ายของงานมาสอนก่อน แล้วตามด้วยขั้นรองสุดท้ายและฝึกเรื่อยๆ จนถึงขั้นแรกของงาน วิธีการนี้เป็นการสอนที่ง่ายที่สุด และทำให้เด็กรู้สึกประสบความสำเร็จในการฝึก ทำให้งานในภาพรวมมีความหมายยิ่งขึ้น และเด็กได้รับรางวัลในลักษณะที่เป็นธรรมชาติมากกว่า กล่าวคือได้รับรางวัลเมื่อทำงานเสร็จตามเป้าหมายที่พึงประสงค์ มิใช่เป็นการให้รางวัลอย่างไรเหตุผล (ศรีสมร ทินานนท์. 2536 : 98 - 99)

การสอนแบบย้อนกลับอย่างต่อเนื่องได้มีการวิจัยในต่างประเทศแล้วดังนี้ ธรอมป์สัน (Thompson. 1995 : 74) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างวิธีการย้อนกลับอย่างต่อเนื่องและการให้แรงเสริมเป็นตัวนำของวิธีการแต่งกายของผู้ใหญ่ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเชาวน์ปัญญารุนแรง และรุนแรงมากพบว่าวิธีการทั้งสองไม่มีความแตกต่างทางนัยสำคัญทางสถิติ และแกสและคณะ (Gast and Others. 1992) ได้ทดลองใช้วิธีการวิเคราะห์งานและการย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง สอนการป้อนพยาบาลแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง จากการติดตามผลพบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถประยุกต์ใช้ทักษะการป้อนพยาบาลได้เท่าเทียมกับเด็กปกติ หลังจากได้รับการพิสูจน์จากสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 18 และ การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผลการทดลองเป็นทางบวก

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิธีการสอนแบบย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง (Backward Chaining) ทดลองโดยใช้วิธีการแต่งกาย ทักษะการใส่เสื้อ นุ่งกางเกง และใส่ถุงเท้า ในเด็กที่มี

ความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเขาวนปัญญา 50 - 70 อายุ 3 - 5 ปี ซึ่งคำนึงถึงสภาพของเด็ก ความพร้อม ความสามารถ ความสนใจ และตามสภาพความเป็นจริงเพื่อเป็นการพัฒนาเด็กให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และเป็นการลดภาระต่อครอบครัวของเด็กอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาความสามารถในการช่วยเหลือตนเองของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเขาวนปัญญา 50 - 70 อายุ 3 - 5 ปี โดยใช้วิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง (Backward Chaining)

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นแนวทางสำหรับครูหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในการปรับใช้วิธีการแต่งกายด้วยวิธีการย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง (Backward Chaining) เพื่อช่วยให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ทั้งเป็นการช่วยลดภาระให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง และช่วยให้เด็กสามารถดำรงชีวิตได้โดยไม่ต้องพึ่งพาบุคคลอื่น

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา อายุ 3 - 5 ปี ระดับเขาวนปัญญา 50 - 70

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ไม่มีความพิการซ้ำซ้อนระดับเขาวนปัญญา 50 - 70 อายุ 3 - 5 ปี โดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 3 คน

3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ

การแต่งกายด้วยวิธีการย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง (Backward Chaining)

3.2 ตัวแปรตาม

ความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

วิธีการย้อนกลับ (Backward) หมายถึงการฝึกจากขั้นตอนสุดท้ายของงานแล้วสอนขั้นตอนสุดท้ายไปเรื่อย ๆ จนถึงขั้นแรกของงานโดยเด็กสามารถทำงานทุกส่วนได้ด้วยตนเอง

การฝึกอย่างต่อเนื่อง (Chaining) หมายถึงลักษณะสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดการตอบสนอง ซึ่งการตอบสนองนั้นกลายเป็นสิ่งเร้าต่อการตอบสนองในช่วงต่อไป และจะเป็นเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนกว่าจะบรรลุพฤติกรรมที่ต้องการ

การช่วยเหลือตนเองในการแต่งกายหมายถึง ความสามารถดูแลตนเองในเรื่องการถอดใส่เสื้อกางเกง ถูเท้า และรองเท้า ได้เอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแยกตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. พัฒนาการของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 - 1.1 ความหมายของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา
 - 1.2 ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 - 1.3 การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 - 1.4 งานวิจัยเกี่ยวกับเด็กที่มีความหมายบกพร่องทางสติปัญญา
2. การช่วยเหลือตนเอง
 - 2.1 ความหมายของการช่วยเหลือตนเอง
 - 2.2 คุณค่าและประโยชน์ของการช่วยเหลือตนเอง
 - 2.3 วิธีการช่วยเหลือตนเอง
3. การแต่งกาย
 - 3.1 ความหมายของการแต่งกาย
 - 3.2 วิธีการแต่งกาย
4. Single Subject Research Design.
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเสริมแรงให้เด็กประสบผลสำเร็จ

พัฒนาการของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

1. ความหมายของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา

ตามความหมายของ American Association on Mental Retardation (AAMR)

ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา (Mental Retardation) หมายถึง ภาวะที่มีความจำกัดเกิดขึ้น มีผลต่อการปฏิบัติงานในขณะนั้น แสดงลักษณะที่มีความสามารถทางสติปัญญาดำกว่าปกติปรากฏร่วมกับความจำกัดทางทักษะด้านการปรับตัวอย่างน้อย 2 ทักษะหรือมากกว่าคือ ทักษะการสื่อสาร ความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตในบ้าน ทักษะทางสังคม ทักษะการใช้สาธารณสมบัติ การควบคุมตัวเอง สุขอนามัย และความปลอดภัย การเรียนวิชาการเพื่อชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่าง

และการทำงาน ทั้งนี้ต้องมีภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาเกิดขึ้นก่อนอายุ 18 ปี (พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์, 2537 : คำบรรยาย)

2. ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2.1 ลักษณะทางบุคลิกภาพ

2.1.1 เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มักคิดว่าตนจะประสบความสำเร็จล้มเหลวในการเรียนหรือทำงาน ทั้งนี้เพราะว่าเด็กเคยประสบความสำเร็จล้มเหลวมาก่อน ดังนั้นเด็กจึงพยายามหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่จะนำความล้มเหลวมาให้เพราะไม่ต้องการประสบความสำเร็จล้มเหลวซ้ำอีก

2.1.2 เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มักพึ่งพาอาศัยผู้อื่นในการแก้ปัญหาต่างๆ แม้แต่ปัญหาในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพราะว่าเด็กไม่แน่ใจในความสามารถของตนเอง

2.1.3 เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง หมายถึงความรู้สึกที่ว่าตนเป็นคนไม่มีความสามารถ ทศนคติต่อตนเองเช่นนี้ มีส่วนทำให้เด็กประสบความสำเร็จล้มเหลวในการเรียนได้

2.2. ลักษณะการเรียนรู้

๒๒๕

2.2.1 มีช่วงความสนใจสั้น

2.2.2 เสียสมาธิง่าย

2.2.3 มีปัญหาในการหาความสัมพันธ์ และการจำแนกความแตกต่าง

2.2.4 มีปัญหาในด้านความจำ

2.2.5 มีปัญหาในการถ่ายโยงความรู้

2.2.6 มีปัญหาในการเรียนสิ่งที่เป็นนามธรรม การสอนจึงควรเน้นสิ่งที่เป็น

รูปธรรมเป็นสำคัญ

2.3. ภาษา และการสื่อความหมาย

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีปัญหาในการสื่อความหมาย เนื่องจากเด็กมีข้อจำกัดทางภาษา อาจเป็นผลให้มีปัญหาในการเรียนวิชาอื่นด้วย เนื่องจากการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจทางภาษาเป็นส่วนประกอบสำคัญ

2.4. ร่างกายและสุขภาพ

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาอาจมีปัญหากับร่างกายและสุขภาพในด้านต่อไปนี้

2.4.1 ส่วนสูงและน้ำหนักเด็กอาจมีส่วนสูงและน้ำหนักมากกว่าหรือต่ำกว่าเด็กปกติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่เด็ก มีพัฒนาการทางร่างกายไม่ปกติ

2.4.2 การเคลื่อนไหว เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาส่วนมากมีพัฒนาการตลอดจนความสามารถในการเคลื่อนไหวที่ด้อยกว่าเด็กปกติในวัยเดียวกัน

2.4.3 สุขภาพเด็ก จำนวนมากมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านสุขภาพทั่วไปและสุขภาพฟัน

2.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามักมีปัญหาในการเรียนแทบทุกวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการอ่านและการเรียนคณิตศาสตร์ (ผดุง อารยะวิญญู . 2533 : 37 - 38)

จากเอกสารดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีลักษณะ และพฤติกรรมต่างจากเด็กที่มีสติปัญญาปกติทั่วไป คือมีความจำกัดทางด้านความสามารถทางสติปัญญา ซึ่งเกิดร่วมกับทักษะในการปรับตัว มีระดับสติปัญญาดำ พัฒนาการทางร่างกายไม่เหมาะสมกับวัย

คู่มือทางสถิติและการวินิจฉัยเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (The Diagnostic and Statistical Manual of Mantal Disorder - DSM - III) และองค์การอนามัยโลก (World Health Organization - WHO) ต่างเห็นร่วมกันในการจัดระดับสติปัญญาออกเป็น 4 ระดับ ในแต่ละระดับความสามารถความสามารถแตกต่างกัน ความสามารถนี้นักจิตวิทยาเรียกว่า พฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive Behavior) (ผดุง อารยะวิญญู . 2533 : 31 - 32)

ตาราง 1 การแบ่งระดับสติปัญญาของความบกพร่องทางสติปัญญาตาม ICD - 10

ระดับสติปัญญา	คะแนนแบบทดสอบทางสติปัญญา (IQ)	ลักษณะเฉพาะ
น้อย (Mild Mental Retardation)	50 - 70	มีพัฒนาการด้านภาษาช้ากว่าเด็กในวัยเดียวกัน แต่สามารถพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันได้สามารถพึ่งตัวเองในเรื่องการดูแลตนเอง เช่น การรับประทานอาหาร การอาบน้ำ และการควบคุมการขับถ่าย รวมถึงทักษะที่ใช้ในชีวิตทั่วไป มักพบปัญหาในเรื่องการศึกษาในโรงเรียน โดยเฉพาะการอ่าน และการเขียนมีความสามารถในการทำงานเชิงปฏิบัติมากกว่าเชิงวิชาการ สำหรับปัญหาด้านสังคม อารมณ์และพฤติกรรม ตลอดจนความต้องการในการ

ตาราง 1 (ต่อ)

ระดับสติปัญญา	คะแนนแบบทดสอบทางสติปัญญา (IQ)	ลักษณะเฉพาะ
ปานกลาง (Moderate Mental Retardation)	35 - 49	แก้ไข และการสนับสนุนช่วยเหลือจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับบุคคลที่มีสติปัญญาปกติทั่วไป พัฒนาการด้านภาษาค่อนข้างจำกัด ระดับการพัฒนาของแต่ละคนจะมีความแตกต่างกัน บางคนสามารถร่วมสนทนาและเข้าใจคำสั่งง่าย ๆ ได้ บางคนทำได้แต่เพียงใช้ภาษาเพื่อสื่อความต้องการขั้นพื้นฐาน การดูแลตนเอง และทักษะด้านการเคลื่อนไหวล่าช้า มีความก้าวหน้าในการเรียนรู้จำกัด แต่พอจะเรียนทักษะพื้นฐาน ที่จำเป็นในการอ่านเขียนและนับจำนวนได้ ซึ่งโปรแกรมทางการศึกษาสามารถจัดให้แต่ละคนได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้มีทักษะพื้นฐานบางอย่างที่จำเป็น บุคคลระดับวัยผู้ใหญ่สามารถทำงานเชิงปฏิบัติง่าย ๆ ได้ ซึ่งการวางแผนทางการปฏิบัติที่รอบคอบและการให้คำปรึกษาแนะนำ โดยทั่วไปจะไม่สามารถพึ่งตนเองได้เต็มที่ ส่วนใหญ่จะสามารถพัฒนาความสามารถทางสังคมในการสร้างปฏิสัมพันธ์สื่อความหมายกับผู้อื่น และเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมง่ายๆ ได้เท่านั้น
รุนแรง (Sever Mental Retardation)	20 - 34	ลักษณะคล้ายคลึงกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลางมาก แต่มักจะพบสาเหตุทางพยาธิสภาพ บุคคลส่วนใหญ่จะมีปัญหาของความบกพร่องด้านอื่นๆที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน ต้องการการดูแลเอาใจใส่จากผู้ใกล้ชิด

ตาราง 1 (ต่อ)

ระดับสติปัญญา	คะแนนแบบทดสอบทางสติปัญญา (IQ)	ลักษณะเฉพาะ
รุนแรงมาก (Profound Mental Retardation)	น้อยกว่า 20	มีความจำกัดอย่างมากในด้านการเข้าใจ หรือทำตามคำ ขอร้องหรือคำสั่ง ส่วนใหญ่ไม่เคลื่อนไหว หรือเคลื่อนไหว น้อยมากไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ การดูแล ตนเองในระดับพื้นฐานทำได้เพียงเล็กน้อย หรือ ทำไม่ได้เลย จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และแนะนำ
อื่น ๆ (Other Mental Retardation)	ทำการประเมิน เชาวน์ปัญญาตาม วิธีการปกติได้ยาก หรือไม่สามารถ ทำได้	มีความบกพร่องทางกายหรือทางประสาทรับรู้เกิดขึ้น ร่วมด้วยเช่น ตาบอด หูหนวก หรือมีความผิดปกติทาง พฤติกรรมอย่างรุนแรงหรือพิการทางกาย

(กัลยา สุนทร . 2535 : 25 - 27)

จากเอกสารที่กล่าวถึงสรุปได้ว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีสภาพปัญหาความต้องการและความสามารถแตกต่างกันในแต่ละระดับ ดังนั้นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในแต่ละระดับควรจัดแตกต่างกัน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของแต่ละคน

3. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จะมีปัญหาด้านการเรียนมากกว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทอื่น ๆ เพราะเด็กเหล่านี้มีความสามารถที่มองเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้ยินเสียงแต่ขาดความสามารถในด้านความคิด ความรู้และความเข้าใจจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้การศึกษาลักษณะพิเศษด้วยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสมกับความสามารถ เพื่อเด็กเหล่านี้ได้พัฒนาทักษะต่างๆ ให้ถึงศักยภาพของแต่ละคน จึงจะได้ดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม

(กาญจนา โกศลพิศิษฐ์กุล. 2532 : 71) หลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จึงจำเป็นที่จะต้องจัดหลักสูตรโดยเฉพาะซึ่งไม่เน้นการเรียนด้านวิชาการ แต่เน้นการฝึกทักษะด้านต่างๆให้มากขึ้น นอกจากนี้ยังเน้นการฝึกอาชีพเพื่อให้เด็กเหล่านี้สามารถมีงานทำพอช่วยเหลือตนเองให้ได้มากที่สุด (ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งประเทศไทย. 2529 : 57) การจัดหลักสูตรการศึกษาสำหรับเด็กเหล่านี้ควรประกอบด้วย

1. หลักสูตรหรือโปรแกรมการสอน จะต้องเป็นหลักสูตรการศึกษาที่ปรับปรุงเนื้อหาให้น้อยกว่าและง่ายกว่าหลักสูตรของเด็กปกติ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
2. กระบวนการสอน จะต้องใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่พิเศษกว่าเด็กปกติเพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สามารถเข้าใจและเรียนรู้ทักษะต่างๆ ได้

3. การปรับพฤติกรรมสำหรับการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้นเป็นสิ่งจำเป็นมาก (คารณี ธนะภูมิ. 2535 : 2)

โดยแบ่งเนื้อหาการจัดการศึกษาได้ดังนี้

1. ระดับวัยก่อนเรียน เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นการเตรียมความพร้อมของเด็กในด้านความคิดความจำ ร่างกาย อารมณ์ และสังคมของเด็ก เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนในระดับประถมศึกษา (ผดุง อารยะวิญญู. 2533 : 39)

2. ระดับประถมศึกษา สามปีแรกของระดับประถมศึกษาเป็นระยะเริ่มต้นของการเรียนของเด็กและเป็นการเตรียมเด็กให้มีความพร้อมเต็มที่ในการเรียนระดับที่สูงขึ้น จึงควรฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เมื่อเด็กมีทักษะเบื้องต้นดีแล้วจึงให้เรียนต่อไปในขั้นสูงขึ้น

3. ระดับที่สูงขึ้นการให้การศึกษาในระดับนี้มุ่งเพื่อให้เด็กมีทักษะเพิ่มขึ้นตามความสามารถและความต้องการของเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กสามารถปรับตัวและนำไปสู่การดำรงชีวิตในสังคมได้ และมุ่งฝึกอาชีพเพื่อให้เด็กมีสมรรถภาพในอนาคต

ในด้านภาษานั้นมุ่งให้อ่านออกเขียนได้ อ่านหนังสือได้ รู้จักความหมายของคำที่เกี่ยวกับอาชีพของตนและเกี่ยวกับการดำรงชีวิตประจำวันของเด็ก

ในด้านคณิตศาสตร์นั้น นอกจากให้เด็กสามารถรู้ความหมายของจำนวนบวก ลบ คูณ หาร ได้แล้ว ยังสอนให้รู้จักเงินตรา ค่าจ้าง การกู้ยืม การถอนเงิน และรู้จักออกดอกเบี้ยด้วย

สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การสอนให้เด็กรู้จักการดำรงชีพอยู่ได้ในสังคม สอนให้รู้จักขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของสังคมที่จำเป็น การเข้ากับคนอื่น การผูกมิตร การเสียสละ การคบเพื่อน การตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู การครองเรือน เป็นต้น

4. การฝึกอาชีพ การฝึกอาชีพเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดส่วนหนึ่งในการจัดการศึกษา

แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา การฝึกอาชีพสำหรับเด็กอาจทำได้หลายลักษณะ โรงงานในอารักขาเป็นลักษณะการฝึกอาชีพแบบหนึ่งที่ได้ผลมาแล้วหลายประเทศ เด็กจะเข้ารับการฝึกอาชีพในโรงงานผลิตผลที่ได้จะถูกนำไปขายและกำไรส่วนหนึ่งจะนำมาแบ่งให้กับคนงานในโรงงานเอง ทำให้ผู้ฝึกอาชีพมีรายได้ (สุมิตรา เจณณวาสิน . 2530 : 18)

จากเอกสารที่กล่าวถึง สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นพัฒนาทักษะเบื้องต้น ทักษะทางสังคม และความพร้อมในด้านการฝึกอาชีพ ตลอดจนเป็นการจัดการศึกษา ที่สนองความต้องการและความสามารถของเด็กแต่ละคน โดยการเรียนรู้ การสอน ต้องจัดลำดับเนื้อหา จากง่ายไปหายาก มีสื่อการสอนที่เพียงพอ มีการยืดหยุ่นและการสอนต้องทำซ้ำ ๆ เป็นประจำ มีการประเมินสม่ำเสมอ และมีการใช้แรงจูงใจตลอดเวลา

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา

อมรากุล อินโชนานนท์ (2529 : 85) ศึกษาเปรียบเทียบผลการเสริมแรงตามระยะแปรปรวนแสดงแบบต่อการปรับและการคงอยู่ ของพฤติกรรมในการทำงานของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้ ผลการวิจัยพบว่าเด็ก 2 กลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงตามระยะเวลาแปรปรวนแบบคงที่ และแบบเพิ่มขึ้น มีจำนวนช่วงเวลาเฉลี่ยในการแสดงพฤติกรรมการทำงานสูงขึ้น เด็กกลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงตามระยะเวลาแปรปรวนแบบเพิ่มขึ้นมีจำนวนช่วงเวลาเฉลี่ยของการแสดงพฤติกรรมการทำงานคงอยู่ได้นานกว่ากลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงตามระยะเวลาที่แปรปรวนแบบคงที่คงที่

จินตหรา เตชะทักษิณพันธุ์ (2533 : 68) ศึกษาการใช้เกมฝึกความสามารถในการปฏิบัติตามคำสั่งสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเขาวัวปัญญา 50 - 70 อายุ 5 - 6 ปี ที่เรียนอยู่ในโครงการของมูลนิธิสถาบันแสงสว่าง จำนวน 27 คน พบว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สามารถปฏิบัติตามคำสั่งและกติกาในเกมที่แข่งขันเป็นกลุ่มได้ถูกต้องมากกว่าเกมที่แข่งขันเป็นรายบุคคล

จากงานวิจัยข้างต้น ได้แสดงให้เห็นถึงผลของการให้แรงเสริมเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาในการสอน ประกอบกับการใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับความสามารถของเด็กจะช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคงพฤติกรรมกรรมนั้นอยู่นาน

การช่วยเหลือตนเอง

1. ความหมายการช่วยเหลือตนเอง

การช่วยเหลือตนเอง หมายถึง การเรียนรู้ที่ให้แก่ตนเองเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร การแต่งกาย การทำความสะอาดร่างกาย เป็นทักษะแรกที่เด็กควรได้รับการเรียนรู้ รวมถึงการเรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่นและครอบครัว ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองเกี่ยวข้องกับการพึ่งตนเองให้อิสระในครอบครัวและชุมชน (ศูนย์พัฒนศึกษาแห่งประเทศไทย . 2529 : 96, ผดุง อารยะวิญญู . 2533 : 64)

2. คุณค่าและประโยชน์ของการช่วยเหลือตนเอง

การมีพัฒนาการในพฤติกรรมช่วยเหลือตนเอง ทำให้เด็กมีความสุข มีอิสระในครอบครัวและชุมชน เด็กจะพึ่งตนเองได้มากขึ้นเป็นการลดภาระของสมาชิกครอบครัวในการดูแลเด็ก เป็นประโยชน์ของการช่วยเหลือตนเอง (ศูนย์พัฒนศึกษาแห่งประเทศไทย . 2529 : 96) นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ในด้าน

2.1. การสร้างความเป็นอิสระ

ในช่วงขวบแรกๆ เป็นเวลาที่ดีที่สุดในการเรียนรู้ที่จะดูแลตนเอง ช่วงนี้เป็นช่วงเวลา que เด็กทุกคนจะต้องดิ้นรนเพื่ออิสรภาพ เด็ก ๆ อยาช่วยตนเอง ซึ่งเป็นการทำงานหนักตามความสามารถที่มีในแต่ละคน จะพบว่าเด็ก ๆ จะเฝ้ามองและเลียนแบบการช่วยเหลือตนเองของเด็กที่โตกว่า หรือผู้ใหญ่ และทดลองเองครั้งแล้วครั้งเล่า ถึงแม้จะถูกหรือผิดแต่นั้นก็คือความพยายามที่จะเรียนรู้วิธีช่วยตนเอง ซึ่งจัดเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้

2.2. เด็กรู้สึกว่าได้ประสบความสำเร็จและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

ความภูมิใจและความปิติยินดีที่เกิดจากการทำกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญ ความภาคภูมิใจแบบนั้นมองเห็นได้ชัด เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความสามารถเรียนรู้ทักษะนี้ได้เช่นกันเด็กเหล่านี้สามารถเรียนรู้ถึงความรู้สึกที่ดี เมื่อทำสิ่งต่าง ๆ ได้เอง (ศรียา นิยมธรรม. 2534 : 160 - 163)

3. วิธีการฝึกการช่วยเหลือตนเอง

วิธีการฝึกการช่วยเหลือตนเองควรกำหนดขั้นตอนไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมเป้าหมาย (Behavior Objective) หมายถึง พฤติกรรมที่ต้องการจะสอนเด็ก ซึ่งจะบอกเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กจะต้องทำได้ เพื่อแสดงถึงทักษะที่จะเกิดขึ้นแก่เด็กในช่วงเวลาการฝึกที่กำหนด และพยากรณ์ถึงสิ่งที่เด็กจะทำได้ในตอนท้าย ส่วนประกอบที่สำคัญในการ

วางพฤติกรรมเป็นเป้าหมายมี 4 ประการ

- 1.1. ชื่อเด็ก ที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น
- 1.2. พฤติกรรมที่คาดหวังว่าเด็กจะทำได้ เมื่อเด็กได้เรียนรู้ทักษะหลังจากที่ได้รับการฝึกสอนแล้ว
- 1.3. เงื่อนไขที่กำหนด บอกถึงจำนวนพฤติกรรมความช่วยเหลือตนเองที่ต้องฝึก
- 1.4. ผลสำเร็จในการฝึกในการวางระดับความสำเร็จโดยทั่วไปใช้ 100 เปอร์เซ็นและต้องสัมพันธ์กับเงื่อนไขที่วางไว้

2. การแยกย่อยขั้นตอนการฝึก (Task Analysis) หมายถึง การนำพฤติกรรมตามรายการตรวจพฤติกรรม มาวิเคราะห์แยกเป็นขั้นตอนย่อย เพื่อสะดวกในการสอนเด็ก แต่ละขั้นจะเริ่มจากพฤติกรรมที่เด็กทำได้ง่าย และจะเพิ่มความยากขึ้นทีละน้อยจนบรรลุเป้าหมาย เมื่อแยกย่อยขั้นตอนแล้วจะทำให้เด็กรู้สึกว่ายากเกินไป สามารถทำได้สำเร็จโดยไม่ยาก และไม่ต้องใช้เวลาในการฝึกนานเกินไปในแต่ละขั้นตอน สิ่งสำคัญ คือ ต้องให้เด็กทำขั้นตอนง่ายให้ได้ก่อน แล้วจึงให้ทำขั้นตอนที่ยากขึ้น

3. วิธีการช่วยเหลือในการฝึกเด็ก (Type of Aid)

- 3.1. ทางร่างกาย คือ การช่วยจับ ซึ่งมักจะใช้ในการฝึกกล้ามเนื้อ
- 3.2. ทางคำพูด คือ การช่วยให้เด็กทำได้ด้วยการพูดบอกเด็ก ซึ่งช่วยในการฝึกพัฒนาการทุกด้าน
- 3.3. ทางสายตา คือ การช่วยโดยการกระตุ้นสายตาเด็ก เพื่อให้เด็กทำได้ง่ายขึ้น

4. กระบวนการแก้ไขเพื่อให้เด็กปฏิบัติตามได้ถูกต้อง (Correction Procedures)

เมื่อเลือกพฤติกรรมที่จะฝึกโดยวางเป้าหมาย แยกย่อยขั้นตอน เลือกดำเนินวิธีการฝึกและการใช้แรงเสริมก่อนจะฝึกต้องเลือกหาวิธีการฝึกโดยเน้นเฉพาะแต่สิ่งที่ถูกต้องขณะฝึก ถ้าเด็กทำตามไม่ได้ ต้องหาวิธีแก้ไขเพื่อให้เด็กทำตามให้ได้จึงจำเป็นต้องมีแรงเสริมช่วย (ศูนย์พัฒนศึกษาแห่งประเทศไทย . 2529 : 104 - 111)

จากเอกสารเกี่ยวข้องที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การเรียนรู้ทักษะการดูแลตนเองของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะต้องคำนึงถึงระดับความสามารถของเด็กเป็นสำคัญ และช่วงปฐมวัยเป็นระยะเวลาที่ดีที่สุดสำหรับการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองให้แก่เด็ก ทั้งนี้ควรแยกย่อยงานแต่ละอย่างเป็นขั้น ๆ หากเด็กทำสำเร็จได้ทีละขั้นเล็ก ๆ จะนำไปสู่ความสำเร็จทั้งหมดได้ และช่วย

ให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง พึ่งตนเองได้และรู้สึกไม่เป็นการแกล้งผู้อื่น

การแต่งกาย (Dressing)

ตามความหมายของการช่วยเหลือตนเองที่หมายถึงการให้เด็กดูแลตนเองเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การทำความสะอาดร่างกาย และการแต่งกายเป็นทักษะหนึ่งของการช่วยเหลือตนเองซึ่งทักษะการแต่งกายเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และซับซ้อน มีลำดับขั้นตอนพัฒนาการเฉพาะ ซึ่งจะสังเกตพฤติกรรมเหล่านี้ได้ในเด็กปกติตั้งแต่อายุประมาณ 1 ปีจะเริ่มให้ความร่วมมือในการแต่งกาย พออายุ 18 เดือน เด็กจะเริ่มใช้มือในการถอดเสื้อ กางเกง ถุงเท้า และรองเท้าจนอายุ 2 ปี ทักษะการใช้มือดีขึ้นมาก เด็กจะสามารถถอดเสื้อ กางเกงได้เองอายุ 5 ปี เด็กสามารถถอดเสื้อและใส่เสื้อ กางเกงได้อย่างสมบูรณ์ไม่ต้องอาศัยคนอื่น สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งมีพัฒนาการทางทักษะการแต่งตัวช้ากว่าเด็กปกติบางครั้งเด็กจะเรียนรู้จากการลองผิดลองถูก โดยการสังเกตจากผู้ใหญ่ และหากผู้ที่เกี่ยวข้องให้การช่วยเหลือได้ถูกต้องจะเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกฝนและเรียนรู้ที่จะช่วยตนเองได้ (สร้อยสุตา วิทยากร . 2532 : 77 - 76) เมื่อเด็กอายุประมาณ 1 - 1 ปีครึ่ง จะเริ่มให้ความร่วมมือในการแต่งกายในขณะที่มารดาแต่งกายให้ เช่น เด็กจะเหยียดแขนออกเมื่อมารดาใส่เสื้อให้ หรือเหยียดขาออกเมื่อมารดาสวมรองเท้าให้เมื่อเด็กอายุ 4 หรือ 5 ปี เด็กจะสามารถแต่งกายได้เอง (Rafalowski. 1993 : 61)

1. ความหมายของการแต่งกาย

การแต่งกายหมายถึงการถอดและใส่เสื้อ กางเกง กางเกงใน ถุงเท้า และรองเท้า รวมถึงการจัดอุปกรณ์การแต่งกายได้ถูกต้องก่อนที่จะสวมใส่ (สร้อยสุตา วิทยากร. 2532 : 77)

2. วิธีการแต่งกาย

ขั้นตอนการแต่งกายมีดังนี้

1. ลำดับขั้นตอนของกิจกรรมการแต่งกาย และอธิบายพูดกับเด็กให้เข้าใจว่า กำลังฝึกแต่งกาย และอธิบายขั้นตอนการฝึกตามลำดับขั้นในการพูดบางครั้งต้องมีการทำให้ดูด้วย เพื่อความเข้าใจของเด็กได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นส่วนกระตุ้นให้เด็กมีพัฒนาทางการพูด การใช้ภาษา และเป็นการเรียนรู้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในขณะที่แต่งกายด้วย
2. เลือกเสื้อผ้าที่เหมาะสม เสื้อผ้าสำหรับเด็กเหล่านี้ควรใช้ผ้าที่ไม่ลื่นผ้าที่ยืดได้จะมีส่วนช่วยให้เสื้อผ้านั้นง่ายต่อการใส่และถอด แบบควรเป็นแบบสวมใส่ง่าย
3. ก่อนเริ่มฝึกเด็กควรศึกษาเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถของเด็กก่อนเพื่อจะได้ทราบระดับความสามารถของเด็ก และให้การฝึกตามลำดับขั้นของพัฒนาการ
4. เวลาที่เหมาะสมที่สุดในการฝึก ควรฝึกในช่วงที่เด็กทำกิจวัตรประจำวันจริง

5. พยายามให้โอกาสเด็กได้ช่วยตนเองให้มากที่สุด โดยเฉพาะในช่วยสุดท้ายของการแต่งกาย เพื่อให้เด็กรู้สึกว่าคุณทำได้และประสบผลสำเร็จ (สร้อยสุดา วิทยากร. 2532 : 79)

จากเอกสารเกี่ยวข้องที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ทักษะการแต่งกายเป็นทักษะที่จำเป็นในชีวิตประจำวันของเด็ก ผู้ที่เกี่ยวข้องควรฝึกเด็กตั้งแต่อายุยังน้อย และให้โอกาสเด็กได้เรียนรู้มากที่สุด อย่าคิดว่าเด็กทำไม่ได้ด้วยตนเอง แล้วช่วยเหลือเด็กมากเกินไป จนทำให้เด็กช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ต้องคอยพึ่งคนอื่นตลอดเวลา

Single Subject Research Design

ความหมายของ Single Subject Research Design

หมายถึงความสำคัญของวิธีวิเคราะห์พฤติกรรมรวมถึงกลวิธีการวิจัยที่พัฒนาสิ่งที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในแต่ละกิจกรรม เพื่อความสมบูรณ์ของการเลือกและผลประโยชน์ของการวิจัย ผู้วิจัยต้องระบุปัจจัยสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่เกิดขึ้นใหม่กับพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป หมายถึงความมั่นใจผู้วิจัยว่าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นใหม่กับพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปเป็นอย่างถาวรที่เกิดขึ้นจากการทดลองโดยตรงมิได้เกิดขึ้นจากการอ้างอิงเหตุผลอื่น (Tawney & Gast , 1984 : 10)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ Single Subject Research Design แบบ A - B - A ซึ่ง A หมายถึง ความสามารถเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่มีอยู่ B หมายถึงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นไปตามการกำหนดพฤติกรรมพึงประสงค์ของผู้วิจัย และ A ความสามารถในการแต่งกายของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง แต่ทั้ง A B และ A จะอยู่ภายใต้เงื่อนไขการประเมินผลพฤติกรรมที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น และผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยโดยการบรรยายผลการสังเกต และการสรุปผลที่ได้ ซึ่งผลที่ได้จะเป็นตัวชี้ระบบการประเมินผลของผู้วิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยแบบ A - B - A

1. วิเคราะห์ความสามารถเด็กในด้านที่ต้องการศึกษา เพื่อประเมินผลหาความสามารถเบื้องต้น
2. กำหนดพฤติกรรมที่พึงประสงค์
3. วิเคราะห์กิจกรรมที่ต้องการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก
4. จัดปัจจัยสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของเด็กกับกิจกรรมที่ต้องการศึกษาสัมพันธ์กัน
5. ทำการทดลอง
6. บันทึกการทดลองโดยการบันทึกการสังเกต และการบันทึกผลที่ได้
7. ทดสอบความสามารถในการแต่งกายของเด็กภายหลังการทดลอง

8. สรุปและนำเสนอผลการทดลองเป็นการบรรยายผลจากการสังเกตตารางและกราฟ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินผลที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ (Tawney & Gast ,1984 : 187-192)
เอกสารเกี่ยวกับการเสริมแรงให้เด็กประสบความสำเร็จ

การเสริมแรงที่จะทำให้เด็กประสบความสำเร็จทำได้ดังนี้

1. การใช้ความสามารถที่มีอยู่เพราะเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีความสามารถอยู่ในตัวทุกคน ดังนั้นกิจกรรมที่จัดให้จึงควรสอดคล้องกับความสามารถที่มีอยู่
2. การจัดประสบการณ์ที่จำเป็นให้เด็กได้ประสบความสำเร็จโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเริ่มต้นบทเรียน ถ้าเด็กทำได้สำเร็จ จะทำให้เด็กมีกำลังใจในการทำงานนั้นต่อไป เมื่อเด็กได้ตอบสนองสิ่งที่ครูให้ได้อย่างถูกต้อง จะต้องแรงเสริมทันทีและให้ไปเรื่อย ๆ จนกว่าเด็กสามารถตอบสนองสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง (ประภคิตี พูลพัฒน์ . 2534 : 57 - 59) วิธีปฏิบัติเพื่อให้ประสบความสำเร็จ(Implementing Curriculum Goals) มีองค์ประกอบดังนี้

๓ 2.1. การเสริมแรง (Reinforcement)

ในการฝึกจำเป็นต้องมีการเสริมแรงแก่เด็ก เพื่อที่จะทำให้พฤติกรรมที่ฝึกได้แล้วคงอยู่ตลอดไป การเสริมแรงมี 2 แบบ คือ

๓๑ 2.1.1 ตัวเสริมแรงพื้นฐาน (Primary Reinforcement) ได้แก่ อาหาร

2.1.2 ตัวเสริมแรงทางอ้อม (Secondary Reinforcement) ได้แก่ การกล่าวชมเชย การตบมือ การกอดรัด การอุ้ม หรือการแสดงสีหน้าชื่นชม

หลักการให้แรงเสริม

1. ควรให้แรงเสริมทันทีที่เด็กทำได้สำเร็จ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กรู้สึกเชื่อมโยงถูกต้องว่าได้รับรางวัล เพราะได้ทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์
2. ถ้าฝึกทักษะใหม่หรือสิ่งที่ยาก อาจจะต้องให้รางวัลทุกครั้งที่เด็กทำได้สำเร็จในระยะแรก และค่อย ๆ ให้ห่างออกไป
3. ต้องพยายามค่อยๆ ลดตัวเสริมแรง เมื่อเด็กสามารถแสดงพฤติกรรมที่ต้องการแล้วควรให้สม่ำเสมอ เพื่อให้ได้ทักษะใหม่ และเป็นครั้งคราว เพื่อคงพฤติกรรมที่ทำได้

2.2. ความพร้อมก่อนฝึก (Prerequisites for Learning)

ความพร้อมก่อนฝึกประกอบด้วย 3 อย่างคือ

2.2.1 ความตั้งใจ (Attending) คือ เริ่มต้นฝึกให้เด็กมองหรือฟัง เมื่อมีสิ่งมากระตุ้นหรือมีความสนใจกับการฝึกนานขึ้นโดยไม่เบนความสนใจไปที่อื่น

2.2.2 การเลียนแบบ (Imitation) คือ ความสามารถในการเลียนแบบเป็นสิ่งที่นำไปสู่การเรียนรู้จะทำได้เมื่อมีแบบ และมีความสนใจเกี่ยวกับตัวแบบนานพอสมควร

2.2.3 การยินยอม (Compliance) คือ การที่จะทำให้เด็กยินยอมที่จะฝึกตามแบบ (ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งประเทศไทย . 2529 : 113 - 116)

จากงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การที่จะฝึกให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทำกิจกรรมอย่างหนึ่งจะต้องคำนึงถึงสภาพของเด็กความพร้อม ความสนใจ ความสามารถ และความจำเป็นสำหรับเด็กจริง ๆ และหากต้องการที่จะให้พฤติกรรมนั้นคงอยู่ตลอดไป ควรมีการให้แรงเสริมสำหรับเด็กด้วย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการช่วยเหลือตนเองของเด็กการช่วยเหลือตนเองของเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา โดยเฉพาะทักษะการแต่งการซึ่งเป็นการพัฒนาให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้ เพื่อเป็นการลดภาวะต่อครอบครัว และช่วยให้เด็กดำเนินชีวิตได้เอง

สมมติฐานในการวิจัย

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ได้รับการฝึกการแต่งกาย โดยวิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง ตามขั้นตอนแล้วจะสามารถช่วยเหลือตนเองในการแต่งกายได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อการศึกษาการใช้วิธีการย้อนกลับอย่างต่อเนื่องในการช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้ช่วยเหลือตัวเองได้ ในทักษะการแต่งกาย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. แบบแผนการทดลอง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมความรู้ ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการย้อนกลับอย่างต่อเนื่องจากประสบการณ์การทำงานกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา รวมทั้งการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาพิเศษ การศึกษาจากเอกสาร หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการปฏิบัติการสอนโดยตรง นอกจากนี้ยังได้ติดตามรวบรวมข่าวสารการจัดสัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษเพื่อนำมาประมวลเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา อายุ 3 - 5 ปี ระดับเชาวน์ปัญญา 50 - 70 ที่ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน อายุ 3 - 5 ปี ระดับเขาวงกตปัญญา 50 - 70 ที่ยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเอง ในทักษะการแต่งกายตามรายงานของครูประจำชั้นและครูในชั้น และจากการทดสอบหาความสามารถเบื้องต้น (Baseline) ตลอดจนการสังเกตของผู้วิจัย

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. เลือกสถาบันแบบเจาะจง คือ มูลนิธิสถาบันแสงสว่าง ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีโครงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท

2. สุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดย

2.1. คัดเลือกเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา อายุสมอง 3 - 5 ขวบ ที่ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน ระดับเขาวงกตปัญญา 50 - 70

2.2. ศึกษาจากประวัติส่วนตัวของเด็กได้แก่ ทะเบียนประวัติ บันทึกผลการประเมินผล การทดสอบเบื้องต้น บันทึกพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตัวเอง จากรายงานพัฒนาการก้าวหน้า (Progress Report) ประจำปี

2.3. ทดสอบเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่เลือกไว้โดยใช้การทดสอบหาความสามารถเบื้องต้น (Baseline) ทางด้านการช่วยเหลือตัวเองทักษะการแต่งกาย ผลการทดสอบเลือกเด็ก จำนวนหนึ่งที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองทักษะการแต่งกาย โดยการจัดวางวัสดุการสอนตามความจำเป็น แล้วสั่งให้กลุ่มตัวอย่างลงมือกระทำ โดยผู้วิจัยสังเกตอย่างใกล้ชิด และจดบันทึกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของกลุ่มตัวอย่าง

แบบแผนการทดลอง

1. ก่อนดำเนินการทดลองผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยได้ทดสอบความสามารถเบื้องต้น (Baseline) กลุ่มประชากรในทักษะการแต่งกายด้วยวิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง เป็นรายบุคคล ซึ่งผลที่ได้ใช้ประกอบกับรายงานพัฒนาการก้าวหน้าประจำปี (Progress Report) เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

2. ระหว่างการทดลองการแต่งกายของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่องแต่ละทักษะนั้น ผู้วิจัยบันทึกผลการทดลองด้วยแบบบันทึกพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. หลังการทดลองผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยได้ทดสอบความสามารถในการแต่งกายของ

กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองการวิจัยครั้งนี้ใช้วัดพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างโดยมีเกณฑ์ตัดสินในพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (Target Behavior) หมายถึงความสามารถที่ปฏิบัติตามโครงสร้างของการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective) ซึ่งประกอบด้วย

1. กลุ่มตัวอย่างกระทำขั้นตอนงานที่กำหนดไว้ วัดได้จากการสังเกตจากกริยาอาการ ซึ่งประกอบด้วยคำกริยาอาการที่กลุ่มตัวอย่างจะต้องปฏิบัติได้ชัดเจน เป็นคำกริยาที่อธิบายชัดเจน สั้น กระชับที่สุด

2. สถานที่ที่กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติงานนั้นๆ ซึ่งอาจจะหมายถึง สถานที่วัสดุที่ใช้ และคำสั่งของครู

3. เวลาที่ใช้ในการทดลอง

3.1. เวลาที่ใช้ในการทดลองทดสอบหาความสามารถเบื้องต้นจำนวน 4 ครั้งๆละ 30 นาที ในแต่ละทักษะ

3.2. เวลาที่ใช้ในการทดลองการฝึกการแต่งกายแบบย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง สัปดาห์ละ 4 วัน คือวันจันทร์ - วันพฤหัสบดี

3.2.1. การใส่เสื้อ ใช้เวลาทดลอง 24 ครั้งๆละ 10 นาที

3.2.2. การนุ่งกางเกง ใช้เวลาทดลอง 20 ครั้งๆละ 10 นาที

3.2.3. การใส่ถุงเท้า ใช้เวลาทดลอง 16 ครั้งๆละ 10 นาที

4. เกณฑ์ของความสำเร็จเป็นการกำหนดระดับความสามารถของกลุ่มตัวอย่าง ในการปฏิบัติขั้นตอนของงาน ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนี้

4.1. ระดับ 4 - ผ่าน ถูกต้อง ไม่ต้องช่วยเหลือ

4.2. ระดับ 3 - ดี ดี กระตุ้นด้วยวาจา

4.3. ระดับ 2 - ใช้ได้ กระตุ้นด้วยท่าทาง

4.4. ระดับ 1 - ทำบ้างเล็กน้อย กระตุ้นเตือนทางกาย

4.5. ระดับ 0 - ไม่มีการลงมือกระทำ (ศรีสมร ทิพนานนท์. 2536 :

32 - 33)

5. กำหนดเกณฑ์ของความสำเร็จ

เกณฑ์ของความสำเร็จคือ จำนวนครั้งที่เด็กจะต้องกระทำตามพฤติกรรมที่พึงประสงค์เป็นผลสำเร็จ ทั้งนี้การตั้งเกณฑ์ของความสำเร็จจะตั้งก่อนทดลองทุกครั้ง ในการวิจัยครั้ง

นี้ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ของความสำเร็จไว้ที่ 3 ใน 4 ของทุกขั้นตอนการวิเคราะห์งาน หมายถึงในแต่ละขั้นตอนของการวิเคราะห์งาน เด็กจะต้องกระทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ในระดับ 3 ติดต่อกันอย่างน้อย 4 ครั้ง หรือเกณฑ์ 3 / 4

เครื่องมือในการทดลองมี 2 ชุดคือ

1. แบบรายงานพฤติกรรม แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

1.1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเด็ก จากครูประจำชั้น หรือ ครูผู้สอน ได้แก่ข้อมูลที่เป็นบันทึกในรายงานพัฒนาการก้าวหน้า (Progress Report) ทักษะการช่วยเหลือตัวเอง

1.2. ข้อมูลเกี่ยวกับการทดสอบความสามารถเบื้องต้นทางการแต่งกาย

2. แบบบันทึกพฤติกรรมที่พึงประสงค์แบ่งออกเป็น 2 ชุดคือ

2.1. แบบบันทึกพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของแต่ละทักษะการแต่งกาย ของแต่ละขั้นตอน ในแต่ละครั้ง

2.2. แบบบันทึกพฤติกรรมที่พึงประสงค์รวมของแต่ละทักษะการแต่งกาย

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

1.1. ผู้ช่วยผู้วิจัยครั้งนี้เป็นครูสอนในชั้นเด็กเล็กของมูลนิธิสถาบันแสงสว่าง จำนวน 1 คน เข้าช่วยผู้วิจัยด้วยความสมัครใจ และได้รับการอบรมการส่งเสริมพัฒนาการ (Early Intervention) ทางด้านทักษะการช่วยเหลือตัวเอง ตามโครงการพัฒนาบุคลากรของมูลนิธิสถาบันแสงสว่างแล้ว

1.2. จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึก

1.2.1. เสื้อยืดคอกลม จำนวน 3 ตัว

1.2.2. กางเกงเอวยืด จำนวน 3 ตัว

1.2.3. ถุงเท้า จำนวน 3 คู่

1.3 การวิเคราะห์งาน (Task Analysis) หมายถึงการแยกย่อยพฤติกรรมหรือกิจกรรมให้เป็นขั้นตอนที่เล็กลงไปกว่าเดิม ซึ่งเด็กจะสามารถทำได้สำเร็จทีละขั้นตอนของงานและช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น

1.4 การวิเคราะห์งานของการใส่เสื้อ

1.4.1. จัดเสื้อ ด้านหน้า - หลัง

1.4.2. เสื้อสวมหัวดึงลงระดับคอ

- 1.4.3. ใส่แขนขวาในแขนเสื้อขวา
- 1.4.4. ใส่แขนซ้ายในแขนเสื้อซ้าย
- 1.4.5. จัดชายเสื้อเมื่อใส่แขนทั้งสองแล้ว
- 1.4.6. ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย

1.5 การวิเคราะห์งานของการนุ่งกางเกง

- 1.5.1. จัดกางเกงด้าน หน้า - หลัง
- 1.5.2. ใส่ขาขวาเข้าในขากางเกงขวา
- 1.5.3. ใส่ขาซ้ายเข้าในขากางเกงซ้าย
- 1.5.4. จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้งสองแล้ว
- 1.5.5. ดึงกางเกงขึ้นถึงเอว

1.6 การวิเคราะห์งานของการใส่ถุงเท้า

- 1.6.1. จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่
- 1.6.2. ใส่เท้าเข้าในถุงเท้า
- 1.6.3. ใส่ถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า
- 1.6.4. ดึงถุงเท้าขึ้นให้เรียบร้อย

2. ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

2.1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองการแต่งกายด้วยวิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่องของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเขาวงปีญญา 50 - 70 อายุ 3 - 5 ปี โดยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล (Single Subject Research Design) ส่วนการฝึกและการบันทึก ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยช่วยกันทำหน้าที่ตามแผนการฝึก

2.2. การให้แรงเสริม ผู้วิจัยจะให้แรงเสริมทางบวกซึ่งเป็นรางวัลภายนอก ได้แก่ คำชมเชย ดาวเด็กดี ของเล่น ของที่รับประทานได้ให้แก่เด็กทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการฝึกถึงขั้นสุดท้าย และจะลดแรงเสริมลงเรื่อยๆ จนกว่าเด็กจะทำได้เอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การบันทึกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเด็ก จากรายงานการพัฒนาการก้าวหน้า
2. การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการทดสอบความสามารถเบื้องต้นทางการแต่งกาย
3. การบันทึกพฤติกรรมที่พึงประสงค์รวมทุกขั้นตอนของแต่ละทักษะการแต่งกาย

วิธีนำเสนอข้อมูล

1. ตารางความถี่ และ ร้อยละ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็กแต่ละคน ของทุกทักษะการแต่งกาย
2. กราฟแสดงผลทดสอบความสามารถเบื้องต้นและพฤติกรรมพึงประสงค์ของเด็กแต่ละคน ของทุกทักษะการแต่งกาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

หาค่าความถี่และค่าร้อยละพฤติกรรมที่พึงประสงค์จากการทดลองของเด็กแต่ละคน ของทุกทักษะการแต่งกาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความถี่ (f) ของพฤติกรรมที่พึงประสงค์
2. ค่าร้อยละ ($\%$) ของพฤติกรรมที่พึงประสงค์

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิจัยครั้งนี้ นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ตารางแสดงความถี่และร้อยละพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน
ของทุกทักษะการแต่งกาย

2. กราฟแสดงความสามารถในการแต่งกายของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนของทุกทักษะ
การแต่งกาย

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทักษะการแต่งกายจากรายงานพัฒนาการก้าวหน้าประจำปีการศึกษา 2538 ระดับชั้นเตรียมความพร้อม และชั้นอนุบาล 1 รวมถึงการสอบถามข้อมูลจากครูประจำชั้นของแต่ละชั้น แล้วจึงสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 5 คน เพื่อทดสอบหาความสามารถเบื้องต้นแต่ละคน แล้วคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกจากผลการทดสอบหาความสามารถเบื้องต้นและจากรายงานพัฒนาการก้าวหน้าประจำปีการศึกษา 2538 ปรากฏว่าได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คนคือ

เด็กคนที่ 1 คือเด็กคนที่ 1 ตามผลการทดสอบหาความสามารถเบื้องต้น

เด็กคนที่ 2 คือเด็กคนที่ 4 ตามผลการทดสอบหาความสามารถเบื้องต้น

เด็กคนที่ 3 คือเด็กคนที่ 5 ตามผลการทดสอบหาความสามารถเบื้องต้น

เด็กคนที่ 1

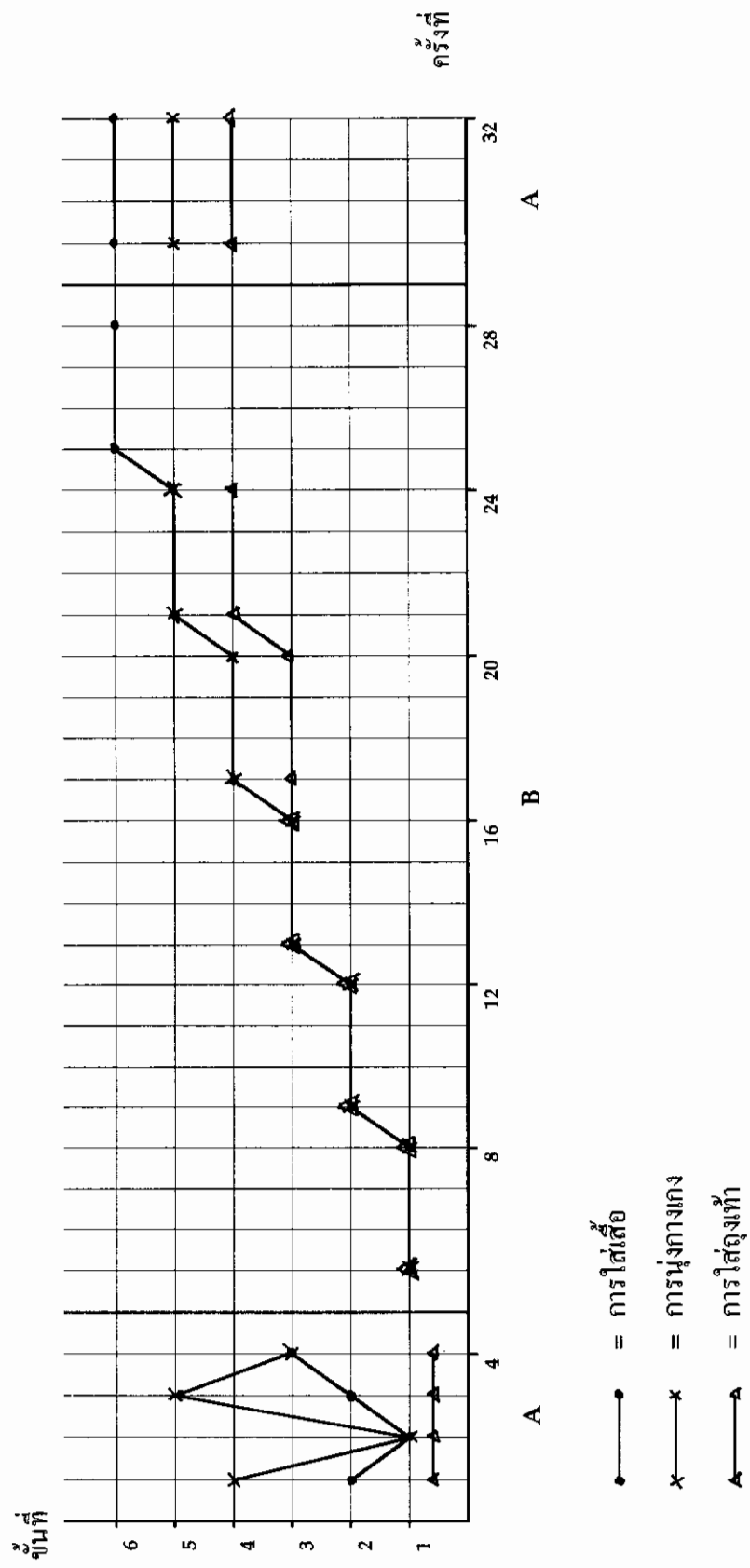
เป็นเด็กหญิงอายุ 3 ปี 8 เดือน มีปัญหา DOWN SYNDROME (Trisomy Chromosome คู่ที่ 21) ไม่สามารถแต่งกายได้เอง จากการทดสอบหาความสามารถเบื้องต้นจำนวน 4 ครั้ง และหลังจากจากที่เด็กได้รับการฝึกการแต่งกายด้วยวิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่องแล้วเด็กมีความสามารถในการแต่งกาย ดังนี้

ตาราง 2 แสดงความถี่และร้อยละของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 1
ของทุกทักษะการแต่งกาย

ทักษะ	ครั้งที่	1	2	3	4	f	%
การใส่เสื้อ	1. ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย	/	/	/	/	4	100
	2. จัดชายเสื้อเมื่อใส่แขนทั้งสองแล้ว	/	/	/	/	4	100
	3. ใส่แขนซ้ายในแขนเสื้อซ้าย	/	/	/	/	4	100
	4. ใส่แขนขวาในแขนเสื้อขวา	/	/	/	/	4	100
	5. เสื้อสวมหัวดึงลงระดับคอ	/	/	/	/	4	100
	6. จัดเสื้อมด้านหน้า - หลัง	/	/	/	/	4	100
รวม	ทักษะการใส่เสื้อ	6	6	6	6	6	100
การนุ่งกางเกง	1. ดึงกางเกงขึ้นให้เรียบร้อย	/	/	/	/	4	100
	2. จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้งสองแล้ว	/	/	/	/	4	100
	3. ใส่ขาข้างซ้ายเข้าในขากางเกงซ้าย	/	/	/	/	4	100
	4. ใส่ขาข้างขวาเข้าในขากางเกงขวา	/	/	/	/	4	100
	5. จัดกางเกงด้านหน้า - หลัง	/	/	/	/	4	100
รวม	ทักษะการนุ่งกางเกง	5	5	5	5	5	100
การใส่ถุงเท้า	1. ดึงถุงเท้าขึ้นให้เรียบร้อย	/	/	/	/	4	100
	2. ดึงถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า	/	/	/	/	4	100
	3. ใส่เท้าเข้าในถุงเท้า	/	/	/	/	4	100
	4. จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	-	-	-	-	0	0
รวม	ทักษะการใส่ถุงเท้า	3	3	3	3	3	75

จากตารางที่ 2 ปรากฏว่า เด็กคนที่ 1 มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ได้รับจากการฝึกการ
แต่งกายแบบย้อนกลับอย่างต่อเนื่องในทักษะการใส่เสื้อจำนวน 24 ครั้ง ในระยะเวลาการทดลอง
24 ครั้งเท่ากับร้อยละ 100 ทักษะการนุ่งกางเกงจำนวน 20 ครั้ง ในระยะเวลาการทดลอง 20 ครั้ง
เท่ากับร้อยละ 100 และทักษะการใส่ถุงเท้าจำนวน 12 ครั้ง ในระยะเวลาการทดลอง 16 ครั้ง เทำ
กับร้อยละ 75

เด็กคนที่ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงความสามารถในการแต่งกายของเด็กคนที่ 1 ทุกทักษะการแต่งกาย

จากภาพประกอบ 1 ปรากฏว่าเด็กคนที่ 1

จากการทดสอบความสามารถเบื้องต้นจำนวน 4 ครั้งเด็กมีความสามารถทางการแต่งกาย ทักษะการใส่เสื้อสูงสุดถึงขั้นที่ 5 ทักษะการนุ่งกางเกงสูงสุดถึงขั้นที่ 4 และทักษะการใส่ถุงเท้า ไม่สามารถทำได้ทุกชิ้น

จากการทดลองกายแต่งกายแบบย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง ตามขั้นตอนการวิเคราะห์งาน ปรากฏผลดังนี้ ทักษะการใส่เสื้อ เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ได้รับจากการทดลอง จำนวน 24 ครั้ง ในระยะเวลาการทดลอง 24 ครั้ง เท่ากับร้อยละ 100 ทักษะการนุ่งกางเกง เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ได้รับจากการทดลอง จำนวน 20 ครั้ง ในระยะเวลาการทดลอง 20 ครั้ง เท่ากับ ร้อยละ 100 ทักษะการใส่ถุงเท้า เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ได้รับจากการทดลอง จำนวน 12 ครั้ง ในระยะเวลาการทดลอง 16 ครั้ง เท่ากับร้อยละ 75

และจากการทดสอบความสามารถภายหลังการทดลองผ่านทุกขั้นตอนแล้วจำนวน 4 ครั้ง ปรากฏว่าเด็กมีความสามารถแต่งกายในทักษะการใส่เสื้อถึงขั้นที่ 6 ทักษะการนุ่งกางเกงถึงขั้นที่ 5 และทักษะการใส่ถุงเท้าถึงขั้นที่ 4

เด็กคนที่ 2

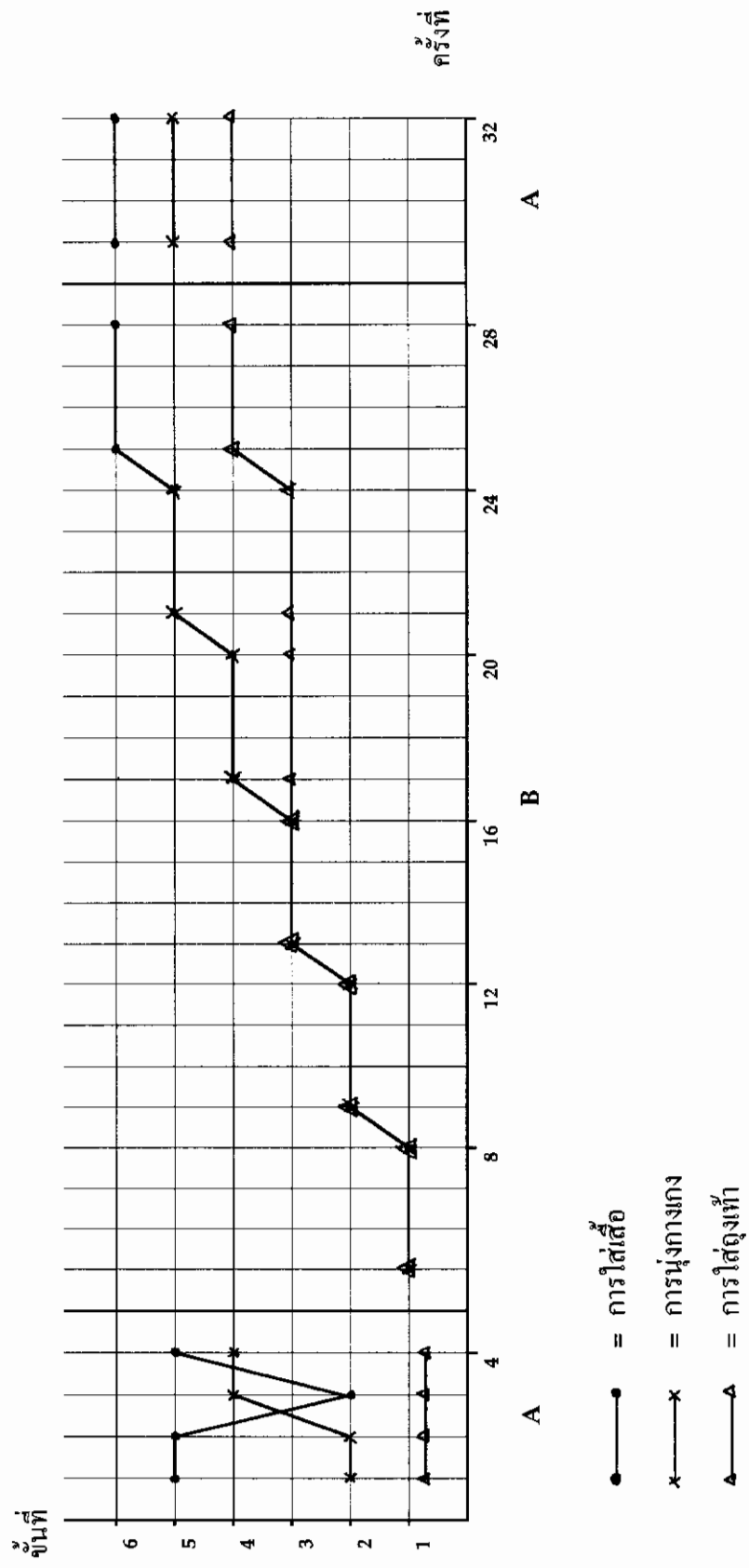
เป็นเด็กชายอายุ 4 ปี 9 เดือน มีปัญหา "DELAYED DEVELOPMENT" "พาดานโหว่" แรกคลอดไม่ร้อง ขาดออกซิเจน ไม่สามารถแต่งกายได้เอง จากการทดสอบหาความสามารถเบื้องต้นจำนวน 4 ครั้ง และหลังจากที่เด็กได้รับการฝึกการแต่งกายด้วยวิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่องแล้ว เด็กมีความสามารถในการแต่งกายดังนี้

ตาราง 3 แสดงความถี่และร้อยละของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 2
ของทุกทักษะการแต่งกาย

ทักษะ	ครั้งที่	1	2	3	4	f	%
การใส่เสื้อ	1. ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย	/	/	/	/	4	100
	2. จัดชายเสื้อเมื่อใส่แขนทั้งสองแล้ว	/	/	/	/	4	100
	3. ใส่แขนซ้ายในแขนเสื้อซ้าย	/	/	/	/	4	100
	4. ใส่แขนขวาในแขนเสื้อขวา	/	/	/	/	4	100
	5. เสื้อสวมหัวดึงลงระดับคอ	/	/	/	/	4	100
	6. จัดเสื้อด้านหน้า - หลัง	/	/	/	/	4	100
รวม	ทักษะการใส่เสื้อ	6	6	6	6	6	100
การนุ่งกางเกง	1. ดึงกางเกงขึ้นให้เรียบร้อย	/	/	/	/	4	100
	2. จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้งสองแล้ว	/	/	/	/	4	100
	3. ใส่ขาข้างซ้ายเข้าในขากางเกงซ้าย	/	/	/	/	4	100
	4. ใส่ขาข้างขวาเข้าในขากางเกงขวา	/	/	/	/	4	100
	5. จัดกางเกงด้านหน้า - หลัง	/	/	/	/	4	100
รวม	ทักษะการนุ่งกางเกง	5	5	5	5	5	100
การใส่ถุงเท้า	1. ดึงถุงเท้าขึ้นให้เรียบร้อย	/	/	/	/	4	100
	2. ดึงถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า	/	/	/	/	4	100
	3. ใส่เท้าเข้าในถุงเท้า	/	/	/	/	4	100
	4. จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	-	-	-	-	0	0 %
รวม	ทักษะการใส่ถุงเท้า	3	3	3	3	3	75

จากตารางที่ 3 ปรากฏว่า เด็กคนที่ 2 มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ได้รับจากการฝึกการ
แต่งกายแบบย้อนกลับอย่างต่อเนื่องในทักษะการใส่เสื้อจำนวน 24 ครั้ง ในระยะเวลาการทดลอง
24 ครั้ง เท่ากับร้อยละ 100 ทักษะการนุ่งกางเกงจำนวน 20 ครั้งในระยะเวลาการทดลอง 20 ครั้ง
เท่ากับร้อยละ 100 และทักษะการใส่ถุงเท้าจำนวน 12 ครั้ง ในระยะเวลาการทดลอง 16 ครั้ง เท่า
กับร้อยละ 75

เด็กคนที่ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงความสามารถในการแต่งกายของเด็กคนที่ 2 ทุกทักษะการแต่งกาย

จากภาพประกอบ 2 ปรากฏว่าเด็กคนที่ 2

จากการทดสอบความสามารถเบื้องต้นจำนวน 4 ครั้งเด็กมีความสามารถทางการแต่งกาย ทักษะการใส่เสื้อสูงสุดถึงขั้นที่ 5 ทักษะการนุ่งกางเกงสูงสุดถึงขั้นที่ 4 และทักษะการใส่ถุงเท้า ไม่สามารถทำได้ทุกชิ้น

จากการทดลองกายแต่งกายแบบย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง ตามขั้นตอนการวิเคราะห์งาน ปรากฏผลดังนี้ ทักษะการใส่เสื้อ เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ได้รับจากการทดลอง จำนวน 24 ครั้ง ในระยะเวลาการทดลอง 24 ครั้ง เท่ากับร้อยละ 100 ทักษะการนุ่งกางเกง เด็กมีพฤติกรรม ที่พึงประสงค์ที่ได้รับจากการทดลอง จำนวน 20 ครั้ง ในระยะเวลาการทดลอง 20 ครั้ง เท่ากับ ร้อยละ 100 ทักษะการใส่ถุงเท้า เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ได้รับจากการทดลอง จำนวน 12 ครั้ง ในระยะเวลาการทดลอง 16 ครั้ง เท่ากับร้อยละ 75

และจากการทดสอบความสามารถภายหลังการทดลองผ่านทุกขั้นตอนแล้วจำนวน 4 ครั้ง ปรากฏว่าเด็กมีความสามารถแต่งกายในทักษะการใส่เสื้อถึงขั้นที่ 6 ทักษะการนุ่งกางเกงถึงขั้น ที่ 5 และทักษะการใส่ถุงเท้าถึงขั้นที่ 4

เด็กคนที่ 3

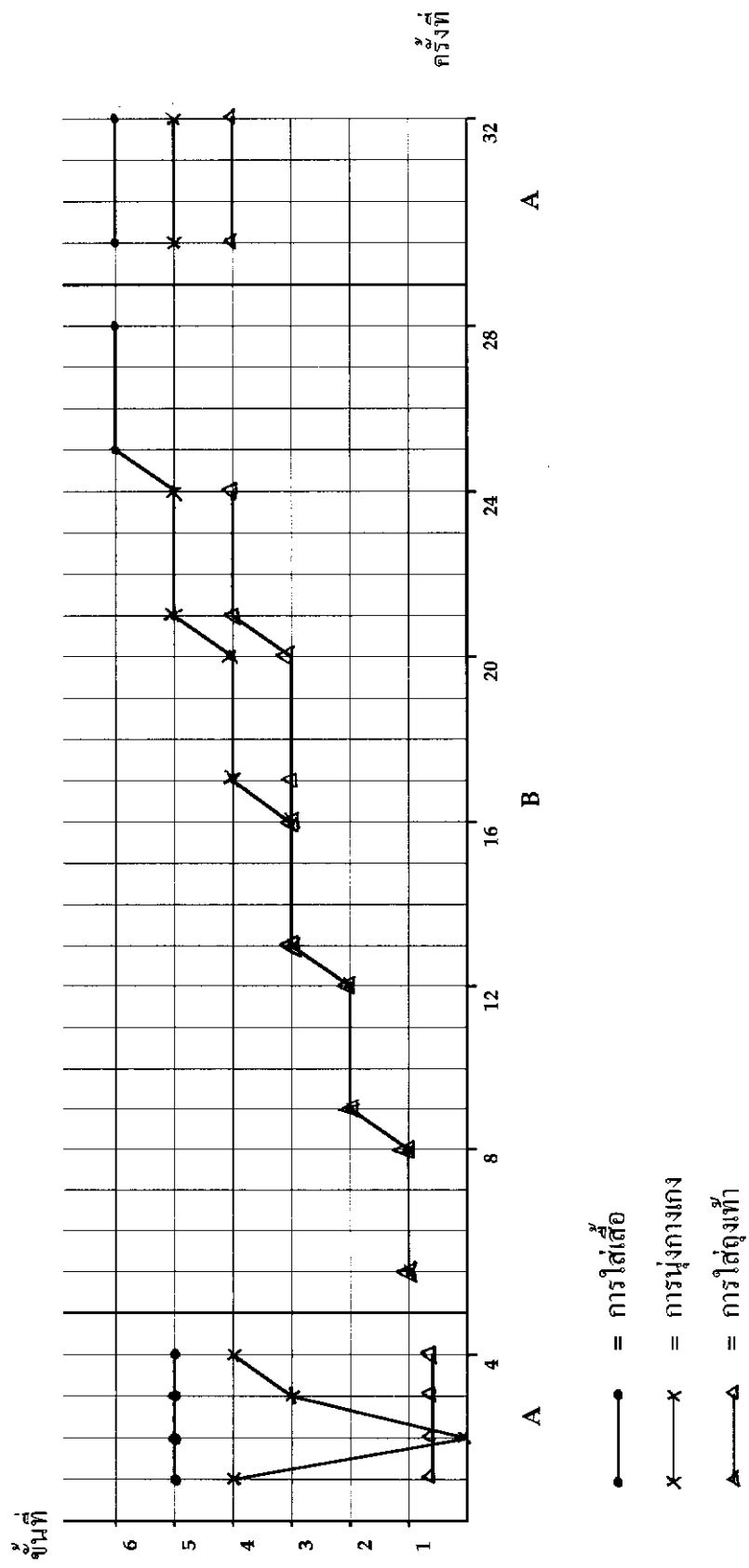
เป็นเด็กชายอายุ 4 ปี 3 เดือน มีปัญหา DOWN SYNDROME (Trisomy Chromosome คู่ที่ 21) ไม่สามารถแต่งกายได้เอง จากการทดสอบหาความสามารถเบื้องต้นจำนวน 4 ครั้งและหลังจากที่เด็กได้รับการฝึกการแต่งกายด้วยวิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่องแล้ว เด็กมีความสามารถในการแต่งกาย ดังนี้

ตาราง 4 แสดงความถี่และร้อยละของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 3
ของทุกทักษะการแต่งกาย

ทักษะ	ครั้งที่ ขั้นที่	1	2	3	4	f	%
การใส่เสื้อ	1. ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย	/	/	/	/	4	100
	2. จัดชายเสื้อเมื่อใส่แขนทั้งสองแล้ว	/	/	/	/	4	100
	3. ใส่แขนซ้ายในแขนเสื้อซ้าย	/	/	/	/	4	100
	4. ใส่แขนขวาในแขนเสื้อขวา	/	/	/	/	4	100
	5. เสื้อสวมหัวถึงลงระดับคอ	/	/	/	/	4	100
	6. จัดเสื้อด้านหน้า - หลัง	/	/	/	/	4	100
รวม	ทักษะการใส่เสื้อ	6	6	6	6	6	100
การนุ่งกางเกง	1. ดึงกางเกงขึ้นให้เรียบร้อย	/	/	/	/	4	100
	2. จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้งสองแล้ว	/	/	/	/	4	100
	3. ใส่ขาข้างซ้ายเข้าในขากางเกงซ้าย	/	/	/	/	4	100
	4. ใส่ขาข้างขวาเข้าในขากางเกงขวา	/	/	/	/	4	100
	5. จัดกางเกงด้านหน้า - หลัง	/	/	/	/	4	100
รวม	ทักษะการนุ่งกางเกง	5	5	5	5	5	100
การใส่ถุงเท้า	1. ดึงถุงเท้าขึ้นให้เรียบร้อย	/	/	/	/	4	100
	2. ดึงถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า	/	/	/	/	4	100
	3. ใส่เท้าเข้าในถุงเท้า	/	/	/	/	4	100
	4. จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	-	-	-	-	0	0
รวม	ทักษะการใส่ถุงเท้า	3	3	3	3	3	75

จากตารางที่ 4 ปรากฏว่า เด็กคนที่ 3 มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ได้รับจากการฝึกการ
แต่งกายแบบย้อนกลับอย่างต่อเนื่องในทักษะการใส่เสื้อจำนวน 24 ครั้ง ในระยะเวลาการทดลอง
24 ครั้ง เท่ากับร้อยละ 100 ทักษะการนุ่งกางเกงจำนวน 20 ครั้งในระยะเวลาการทดลอง 20 ครั้ง
เท่ากับร้อยละ 100 และทักษะการใส่ถุงเท้าจำนวน 12 ครั้ง ในระยะเวลาการทดลอง 16 ครั้ง เท่า
กับร้อยละ 75

เด็กคนที่ 3

ภาพประกอบ 3 แสดงความสามารถในการแต่งกายของเด็กคนที่ 3 ทุกทักษะการแต่งกาย

จากภาพประกอบ 3 ปรากฏว่าเด็กคนที่ 3

จากการทดสอบความสามารถเบื้องต้นจำนวน 4 ครั้งเด็กมีความสามารถทางการแต่งกาย ทักษะการใส่เสื้อสูงสุดถึงขั้นที่ 5 ทักษะการนุ่งกางเกงสูงสุดถึงขั้นที่ 4 และทักษะการใส่ถุงเท้า ไม่สามารถทำได้ทุกชิ้น

จากการทดลองกายแต่งกายแบบย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง ตามขั้นตอนการวิเคราะห์งาน ปรากฏผลดังนี้ ทักษะการใส่เสื้อ เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ได้รับจากการทดลอง จำนวน 24 ครั้ง ในระยะเวลาการทดลอง 24 ครั้ง เท่ากับร้อยละ 100 ทักษะการนุ่งกางเกง เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ได้รับจากการทดลอง จำนวน 20 ครั้ง ในระยะเวลาการทดลอง 20 ครั้ง เท่ากับ ร้อยละ 100 ทักษะการใส่ถุงเท้า เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ได้รับจากการทดลอง จำนวน 12 ครั้ง ในระยะเวลาการทดลอง 16 ครั้ง เท่ากับร้อยละ 75

และจากการทดสอบความสามารถภายหลังการทดลองผ่านทุกขั้นตอนแล้วจำนวน 4 ครั้ง ปรากฏว่าเด็กมีความสามารถแต่งกายในทักษะการใส่เสื้อถึงขั้นที่ 6 ทักษะการนุ่งกางเกงถึงขั้นที่ 5 และทักษะการใส่ถุงเท้าถึงขั้นที่ 4

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาความสามารถในการช่วยเหลือตนเองของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเขาวนปัญญา 50 - 70 อายุ 3 - 5 ปีโดยใช้วิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง (Backward Chaining)

สมมติฐานในการวิจัย

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ได้รับการฝึกการแต่งกายโดยใช้วิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่องตามขั้นตอนแล้ว จะสามารถช่วยเหลือตนเองในทักษะการแต่งกายได้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน ของมูลนิธิสถาบันแสงสว่าง ชั้นเตรียมความพร้อมและชั้นอนุบาล 1 จำนวน 5 คน ที่ยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองในทักษะการแต่งกาย ตามรายงานพัฒนาการก้าวหน้าประจำปี 2538 และจากการรายงานของครูประจำชั้นและครูในชั้น แล้วผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยทำการทดสอบหาความสามารถเบื้องต้นและคัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน

เด็กคนที่ 1 เป็นเด็กหญิงอายุ 3 ปี 8 เดือน มีปัญหา DOWN SYNDROME (Trisomy Chromosome คู่ที่ 21) มีความสามารถเบื้องต้นด้านการแต่งกาย ดังนี้

1. การใส่เสื้อ ครูช่วยสวมหัว เด็กใส่แขนและดึงลงเองได้
2. การนุ่งกางเกง ครูช่วยใส่ขาทั้ง 2 ข้าง เด็กดึงขึ้นเองได้
3. การใส่ถุงเท้า ครูช่วยใส่เท้าเข้าในถุงเท้า เด็กดึงขึ้น แต่ไม่เรียบร้อย

เด็กคนที่ 2 เป็นเด็กชาย อายุ 4 ปี 9 เดือน มีปัญหา DELAYED DEVELOPMENT เพดานโหว่ แรกคลอดไม่ร้อง ขาดออกซิเจน มีความสามารถเบื้องต้นด้านการแต่งกาย ดังนี้

1. การใส่เสื้อ ครูช่วยสวมหัว เด็กใส่แขนและดึงลงเองได้
2. การนุ่งกางเกง ครูช่วยใส่ขาทั้ง 2 ข้าง เด็กดึงขึ้นเองได้
3. การใส่ถุงเท้า ครูช่วยใส่เท้าเข้าในถุงเท้า เด็กดึงขึ้นแต่ไม่เรียบร้อย

เด็กคนที่ 3 เป็นเด็กชาย อายุ 4 ปี 3 เดือน มีปัญหา DOWN SYNDROME (Trisomy Chromosome คู่ที่ 21) มีความสามารถเบื้องต้นด้านการแต่งกาย ดังนี้

1. การใส่เสื้อ ครูช่วยสวมหัว เด็กใส่แขนและดึงลงเองได้
2. การนุ่งกางเกง ครูช่วยใส่ขาทั้ง 2 ข้าง เด็กดึงขึ้นเองได้
3. การใส่ถุงเท้า ครูช่วยใส่เท้าเข้าในถุงเท้า เด็กดึงขึ้นแต่ไม่เรียบร้อย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชุดคือ

1. แบบรายงานพฤติกรรม
2. แบบบันทึกพฤติกรรม

วิธีนำเสนอข้อมูล

1. ตารางความถี่ และร้อยละพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็กแต่ละคน ของทุกทักษะการแต่งกาย
2. กราฟแสดงความสามารถในการแต่งกายของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน ของทุกทักษะการแต่งกาย

วิธีดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้เป็นการทดลองการช่วยเหลือตนเอง ในทักษะการแต่งกาย ของเด็กที่มีโดยใช้วิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่องและใช้วิธีการวิจัยแบบ Single Subject Research Design แบบ

A - B - A ใช้เวลาในการทดลองทั้งหมด 32 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที ส่วนการสังเกตและการบันทึกผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยสลับการทำหน้าที่ตามแผนการทดลอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ

ระยะที่ 1. ขั้นทดสอบหาความสามารถเบื้องต้นใช้เวลา 4 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที ระยะนี้เป็นการทดสอบความสามารถทางการช่วยเหลือตนเอง ทักษะการแต่งกาย เพื่อคัดเลือกรูปแบบตัวอย่าง และเป็นข้อมูลพื้นฐานก่อนดำเนินการทดลอง

ระยะที่ 2. ขั้นทดลองการช่วยเหลือตนเอง ทักษะการแต่งกายโดยใช้วิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่องจำนวน 3 ทักษะ ใช้เวลา 24 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที ระยะนี้เป็นการกำหนดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นใหม่ของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบกับการเสริมแรงให้เด็กประสบผลสำเร็จ

ระยะที่ 3 ขั้นทดสอบความสามารถในการแต่งกายภายหลังการทดลอง ของกลุ่มตัวอย่าง ใช้เวลา 4 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที เพื่อนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

หาค่าความถี่และค่าร้อยละพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็กแต่ละคน ของทุกทักษะ การแต่งกาย

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเขาวนปัญญา 50 - 70 ที่ได้รับการฝึกการแต่งกายโดยวิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่องตามขั้นตอนแล้วสามารถช่วยเหลือตนเองในทักษะการแต่งกายได้เอง

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการใช้วิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง ในการสอนการช่วยเหลือตนเอง ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเขาวนปัญญา 50 - 70 ปรากฏผลดังนี้

1. จากการทดสอบความสามารถเบื้องต้นจำนวน 4 ครั้งปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างไม่สามารถแต่งกายได้ครบทุกขั้นตอน ของทุกทักษะการแต่งกาย ซึ่งประเมินผลจากการเทียบกับขั้นตอนการวิเคราะห์งานที่ผู้วิจัยทำไว้ก่อนแล้ว ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะแต่งกายตามลักษณะที่ถูกฝึกมาที่บ้าน หรือจากการที่ครูให้ความช่วยเหลือในการแต่งกายประจำวัน ซึ่งศรียา นิยมธรรม (2534 : 163) กล่าวไว้ว่าการที่ผู้ใหญ่คิดว่าเด็กไม่สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้เอง และผู้ใหญ่จึงมักทำให้เด็กทุกอย่าง เด็กจึงเกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่เฉยๆ ปล่อยให้ผู้ใหญ่มาจัดการให้ทุกครั้ง จนทำให้เด็กไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

2. การทดลองการแต่งกายโดยใช้วิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่องปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถแต่งกายได้เองทุกทักษะคือ การใส่เสื้อ การนุ่งกางเกง และการใส่ถุงเท้า ในการทดลองผู้วิจัยจะช่วยเหลือกลุ่มตัวอย่างแต่งกายจากขั้นแรกจนถึงขั้นรองสุดท้ายของแต่ละทักษะ แล้วให้กลุ่มตัวอย่างแต่งกายในขั้นสุดท้ายจากนั้นผู้วิจัยจะลดการช่วยเหลือลงทีละขั้นตอนในแต่ละขั้นตอนของการฝึกแต่ละทักษะตามวิธีการฝึกแบบย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับศรีสมร ทินานนท์ (2536 : 99) และสร้อยสุดา วิทยากร (2532 : 79) ที่กล่าวไว้เหมือนกันว่า การฝึกขั้นสุดท้ายของงาน

แล้วตามด้วยชั้นรองสุดท้าย และฝึกเรื่อย ๆ ทำให้เด็กประสบความสำเร็จและรู้ว่าตนเองสามารถช่วยเหลือตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น

ผลการทดลองตามเวลาที่กำหนดในการทดลอง ปรากฏว่า

ทักษะการใส่เสื้อ กลุ่มตัวอย่างสามารถใส่เสื้อได้เองตามขั้นตอนการวิเคราะห์งาน จากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 6 ตามเวลาที่กำหนดในการทดลองจำนวน 24 ครั้ง มีความถี่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ 24 ครั้ง เท่ากับร้อยละ 100

ทักษะการนุ่งกางเกงกลุ่มตัวอย่างสามารถนุ่งกางเกงได้เองตามขั้นตอนการวิเคราะห์งาน จากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 5 ตามเวลาที่กำหนดในการทดลองจำนวน 20 ครั้ง มีความถี่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ 20 ครั้ง เท่ากับร้อยละ 100

ทักษะการใส่ถุงเท้า กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนมีผลต่างกันคือ

เด็กคนที่ 1 สามารถใส่ถุงเท้าได้เองตามขั้นตอนการวิเคราะห์งาน จากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 3 ตามเวลาที่กำหนดในการทดลองจำนวน 16 ครั้งมีความถี่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ 12 ครั้ง เท่ากับร้อยละ 75 ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ฝึกต่อไปอีก 4 ครั้งจึงทำให้เด็กคนที่ 1 สามารถใส่ถุงเท้าได้เองทุกขั้นตอนตามการวิเคราะห์งาน รวมเวลาที่ใช้ในการฝึกการใส่ถุงเท้าจากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 4 ของเด็กคนที่ 1 จำนวน 20 ครั้ง

เด็กคนที่ 2 สามารถใส่ถุงเท้าได้เองตามขั้นตอนการวิเคราะห์งาน จากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 3 ตามเวลาที่กำหนดในการทดลองจำนวน 16 ครั้งมีความถี่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ 12 ครั้ง เท่ากับร้อยละ 75 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ฝึกต่อไปอีก 8 ครั้ง จึงทำให้เด็กคนที่ 2 สามารถใส่ถุงเท้าได้เองทุกขั้นตอนตามการวิเคราะห์งาน รวมเวลาที่ใช้ในการฝึกการใส่ถุงเท้าจากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 4 ของเด็กคนที่ 2 จำนวน 24 ครั้ง

เด็กคนที่ 3 สามารถใส่ถุงเท้าได้เองตามขั้นตอนการวิเคราะห์งาน จากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 3 ตามเวลาที่กำหนดในการทดลองจำนวน 16 ครั้งมีความถี่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ 12 ครั้ง เท่ากับร้อยละ 75 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ฝึกต่อไปอีก 4 ครั้ง จึงทำให้เด็กคนที่ 3 สามารถใส่ถุงเท้าได้เองทุกขั้นตอนตามการวิเคราะห์งาน รวมเวลาที่ใช้ในการฝึกการใส่ถุงเท้าจากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 4 ของเด็กคนที่ 3 จำนวน 20 ครั้ง

จากผลการทดลองพบว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถแต่งกายได้เอง ในทักษะการใส่เสื้อ และทักษะนุ่งกางเกงตามเวลาที่กำหนดในการทดลอง แต่ทักษะการใส่ถุงเท้ากลุ่มตัวอย่างใช้เวลามากกว่าเวลาที่กำหนดในการทดลอง อาจเนื่องจาก

1. การทดลองไม่ตรงกับเวลาใส่ถุงเท้าในชีวิตประจำวันจริง ซึ่งเวลาจริงคือหลังเลิกเรียน
2. ทักษะการใส่ถุงเท้าเด็กได้ใช้ในชีวิตประจำวันจริงน้อยครั้ง
3. ถุงเท้าที่ใช้ในการทดลองมิใช่เป็นของกลุ่มตัวอย่างจริง เมื่อทดลองเสร็จแล้วต้องถอดคืนให้ผู้วิจัย
4. ทักษะการใส่ถุงเท้าเป็นทักษะสุดท้ายของการทดลอง จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดการเบื่อหน่ายได้

3. การทดสอบความสามารถในการแต่งกายภายหลังการทดลองจำนวน 4 ครั้ง ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถแต่งกายได้เองในทุกทักษะการแต่งกายคือ การใส่เสื้อ จากขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 6 ได้เอง การนุ่งกางเกงจากขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 5 ได้เองและการใส่ถุงเท้าจากขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4 ได้เอง

จากผลการทดสอบความสามารถในการแต่งกายภายหลังการทดลองแสดงให้เห็นว่า การฝึกการช่วยเหลือตนเองของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ต้องอย่างต่อเนื่องและฝึกเป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับสมิตรา เจณวาสิน (2530 : 17) ได้กล่าวไว้ว่าการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต้องสอนทีละน้อยๆ ทีละขั้นและสอนบ่อยๆ เพื่อให้เด็กเกิดทักษะในการเรียน

จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่าการใช้วิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง ในการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สามารถช่วยเหลือตนเองได้ โดยมีต้องพึ่งพาผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับศรียานิยมธรรม (2534 : 171) ที่กล่าวไว้ว่า ครูต้องพยายามให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้ หากเด็กทำสำเร็จได้ทีละขั้นเล็ก ๆ จะนำไปสู่ความสำเร็จทั้งหมดได้ และช่วยให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง พึ่งพาตนเองได้

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรทำการเผยแพร่เกี่ยวกับวิธีการย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง ให้แก่ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้นำไปใช้ในครอบครัว
2. การฝึกการแต่งกายเด็กควรฝึกในเวลา que เด็กปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันควรใช้อุปกรณ์การแต่งกายของเด็กเอง ซึ่งมีขนาดพอดีกับเด็กแต่ละคน และควรเป็นอุปกรณ์การแต่งกายที่ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนในขั้นตอนของการแต่งกาย แล้วจึงลำดับไปสู่อุปกรณ์ที่ยากขึ้น
3. ควรทำการเผยแพร่เกี่ยวกับการวิเคราะห์งาน ไปสู่การฝึกเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในทักษะอื่น ๆ เพื่อช่วยให้เด็กสามารถดำรงชีวิตในสังคมปกติได้

ข. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับวิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่องในทักษะการช่วยเหลือตนเองอื่น ๆ
2. ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบวิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง กับวิธีไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง ในทักษะอื่นๆ เพื่อจะได้ทราบว่า ในทักษะใด จะใช้วิธีการใด ที่จะช่วยให้เด็กประสบผลสำเร็จได้เร็วกว่า

บรรณานุกรม

กัลยา สุตะบุตร . “การแบ่งประเภทของภาวะปัญญาอ่อนตาม ICD - 10,” วารสารราชานุกูล.

7 : 24 - 28 ; กันยายน - ธันวาคม 2535.

กาญจนา โกศลพิศิษฐ์กุล . การจัดการศึกษาพิเศษให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษประเทศไทย.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2532.

จินตหรา เตชะทักษิณพันธ์ . การใช้เกมฝึกความสามารถในการปฏิบัติตามคำสั่งสำหรับเด็ก

ปัญญาอ่อน. วิทยานิพนธ์ ค. ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2533. อุดลำนนา.

ดารณี ฐนะภูมิ. เอกสารการอบรมชุดวิชาปัญญาอ่อนโรงพยาบาลราชานุกูล. 2535.

ประกฤติ พูลพัฒน์ . ปัญญาอ่อนเรียนได้. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูสวนดุสิต , 2534.

พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง การฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้าน

อาชีพและการจ้างงานคนปัญญาอ่อน. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2537.

ผดุง อารยะวิญญู . การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์

บรรณกิจ , 2533.

ศรียา นิยมธรรม . การเรียนรู้ร่วมสำหรับเด็กปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2534.

ศรีสมร กลวิวัฒน์ . เด็กออทิสติก (เข้าใจและช่วยเหลือ). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต , ธันวาคม 2537.

ศรีสมร ทินานนท์ . กระบวนการเรียนการสอนเชิงพฤติกรรมสำหรับผู้ที่มีบกพร่องทางร่างกาย

และสติปัญญา (แบบฝึกหัดสำหรับครู - ผู้ฝึก). กรุงเทพฯ : หน่วยการศึกษานิเทศก์

กรมสามัญศึกษา, 2536.

ศูนย์พัฒนศึกษาแห่งประเทศไทย ทบวงมหาวิทยาลัย . คู่มือการจัดการเรียนร่วม. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช , 2529.

สร้อยสุดา วิทยากร . การบริหารเด็กสมองพิการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ ,

2532.

สุมิตรา เจณณวาสน . การเปรียบเทียบลักษณะของการ์ตูนเรื่องที่มีผลต่อความเข้าใจในการฟัง

ของเด็กปัญญาอ่อน. วิทยานิพนธ์ ค. ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,

2530 . อุดลำนนา.

อมรกุล อินโชนนท์. การเปรียบเทียบผลของการเสริมแรง ตามระยะเวลาแปรปรวน
สองแบบแต่การปรับ กับการคงอยู่ของพฤติกรรมในการทำงานของเด็กปัญญาอ่อน .
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2529 . อัดสำเนา.

Bisschop, marijke. Your Child Can Do It Alone. Prentice - Hall, Inc. Englewood.
 Cliffs, New Jersey, 1983.

Gast , David L. and others. Teaching First - Aid Skills to Students With
Moderate Handicaps in Small Group Instruction, Education and Teatment
 of Children, UMI., 1992.

✓ **Rafalowski , Therese H.** Early Intervention . The Conard N. Hilton Foundation :
 USA., 1993.

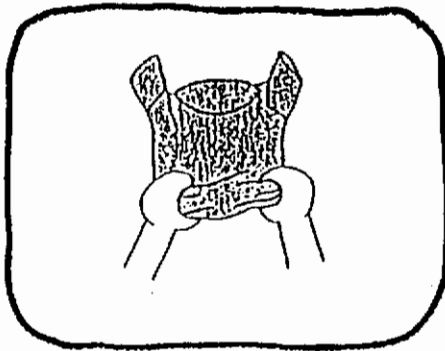
✓ **Tawney, James W., and Gast, L. David.** Single Subject Research in Special
Education. A Bell & Howell company. Columbus, Ohio, USA., 1984.

Thompson , Kathleen. A Comparison of Two Dressing Teachniques with
Severely/Profoundly Retarded Adults. D' Youville College : USA., 1995.

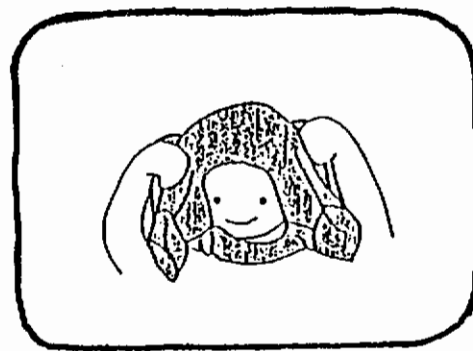
ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ขั้นตอนการวิเคราะห์งาน

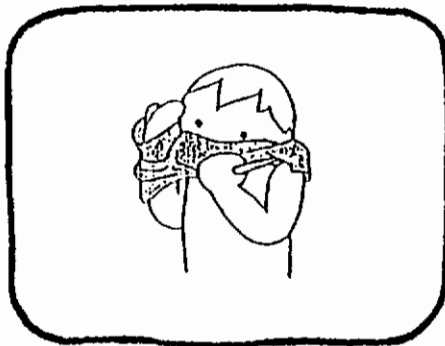
การวิเคราะห์งานของการใส่เสื้อ

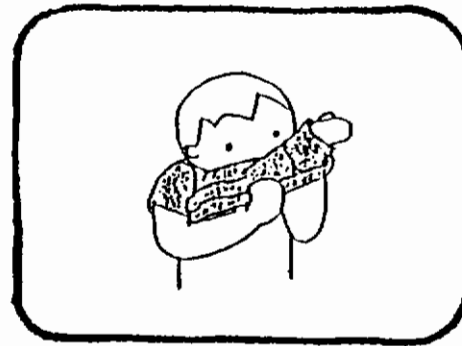
1. จัดเสื้อด้าน หน้า - หลัง

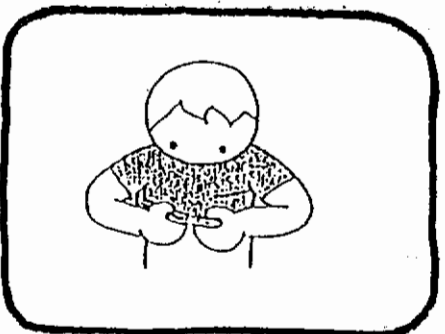
2. เสื้อสวมหัวถึงลงระดับคอ

3. ใส่แขนขวาในแขนเสื้อขวา

4. ใส่แขนซ้ายเข้าในแขนเสื้อซ้าย

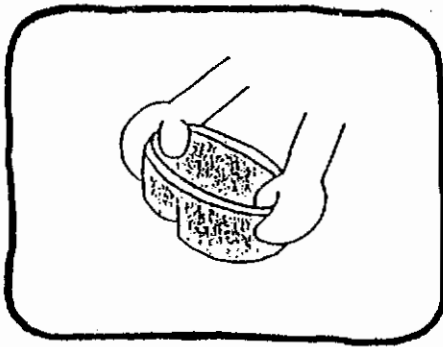

5. จัดชายเสื้อเมื่อใส่แขนทั้งสองแล้ว

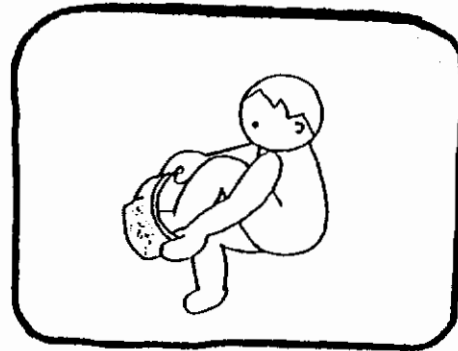

6. ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย

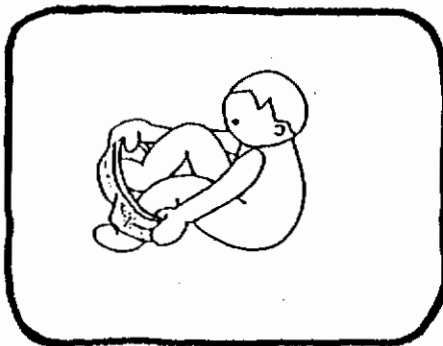
การวิเคราะห์งานของการนุ่งกางเกง

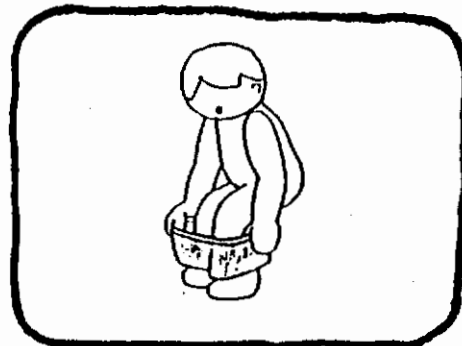
1. จัดกางเกงด้าน หน้า - หลัง

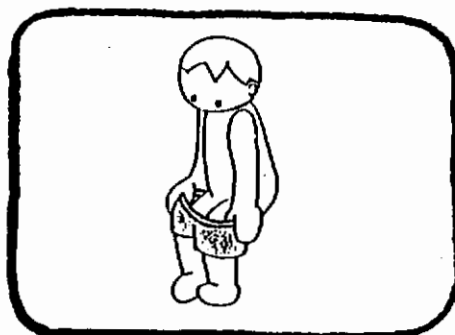
2. ใส่ขาซ้ายเข้าในขากางเกงซ้าย

3. ใส่ขาขวาเข้าในขากางเกงขวา

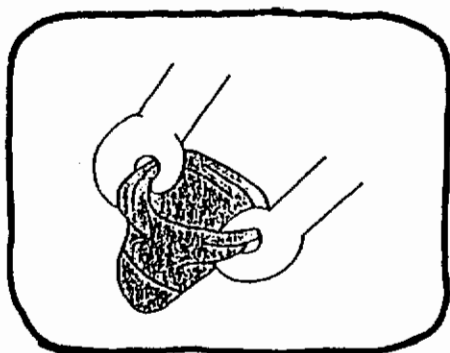

4. จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้งสองแล้ว

5. ดึงกางเกงขึ้นถึงเอว

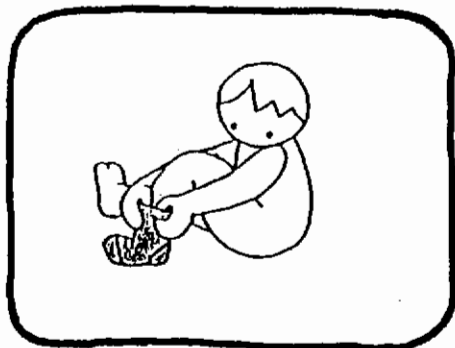
การวิเคราะห์งานของการใส่ถุงเท้า

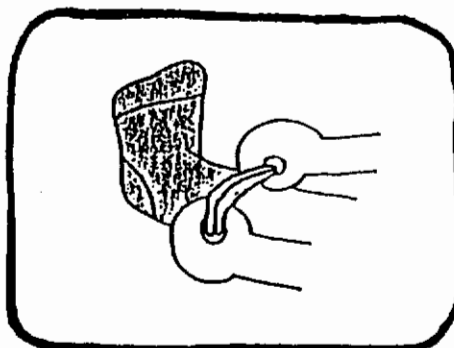
1. จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่

2. ใส่เท้าเข้าไปในถุงเท้า

3. ใส่ถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า

4. ดึงถุงเท้าขึ้นจนเสร็จ

(ภาพจาก Your Child Can Do It Alone. 1983 : 76 , 82 , 92 ,)

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แบบรายงานพฤติกรรมความสามารถเบื้องต้น จากรายงานพัฒนาการก้าวหน้า

ชื่อ..... ชื่อเล่น..... อายุ ปี เดือน

1. พัฒนาการทางร่างกาย

กล้ามเนื้อข้อย่อย.....

กล้ามเนื้อใหญ่.....

2. พัฒนาการด้านภาษาและการสื่อความหมาย.....

3. พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม.....

4. พัฒนาการทางการเรียนรู้เบื้องต้น.....

5. พัฒนาการทางการช่วยเหลือตนเอง

การรับประทานอาหาร.....

การขับถ่าย.....

การทำความสะอาดร่างกาย.....

การแต่งกาย

1.การใส่เสื้อ.....

2.การนุ่งกางเกง.....

3.การใส่ถุงเท้า.....

ผู้บันทึก.....

วันที่.....

แบบบันทึกพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของแต่ละทักษะ แต่ละขั้นตอน ในแต่ละครั้งของเด็กแต่ละคน

ชื่อ.....ชื่อเล่น.....อายุ.....ปี.....เดือน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา.....

พฤติกรรมโดยทั่วไป.....

.....

ทักษะ..... ขั้นที่.....

วิธีการ.....

พฤติกรรมการแต่งกายมีดังนี้.....

.....

เกณฑ์การประเมินผล.....

.....

ลงชื่อ.....

ผู้บันทึก

ภาคผนวก ค

ผลการทดสอบความสามารถเบื้องต้นของเด็กที่คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ผลการทดสอบความสามารถเบื้องต้นของเด็กที่คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทดสอบหาความสามารถเบื้องต้นโดยจัดอุปกรณ์การแต่งกายทั้ง 3 ทักษะคือ

เสื้อยืด	จำนวน 1 ตัว
กางเกงยืด	จำนวน 1 ตัว
ถุงเท้า	จำนวน 1 คู่

แล้วผู้วิจัยออกคำสั่งให้เด็กแต่ละคน แต่งกายในแต่ละทักษะโดยใช้เวลาการทดสอบหาความสามารถเบื้องต้นจำนวน 4 ครั้ง

จากการทดสอบหาความสามารถเบื้องต้น และจากรายงานพัฒนาการก้าวหน้าปรากฏว่าเด็กคนที่ 1

การใส่เสื้อ

ครั้งที่ 1 เด็กจับเสื้อสวมหัวดึงลงระดับคอ พยายามใส่แขนขวาเข้าในแขนเสื้อขวาแต่ทำไม่ได้ ผู้วิจัยช่วยเด็กใส่แขนขวาและแขนซ้ายเข้าในแขนเสื้อ แล้วให้เด็กดึงเสื้อลง

ครั้งที่ 2 เด็กจับเสื้อสวมหัวดึงลงระดับคอแต่กลับด้านหน้า-หลัง ผู้วิจัยจึงช่วยเด็กจัดเสื้อด้านหน้า-หลัง ใส่แขนขวาและแขนซ้ายเข้าในแขนเสื้อ แล้วให้เด็กดึงเสื้อลง

ครั้งที่ 3 เด็กจับเสื้อสวมหัวดึงลงระดับคอ ใส่แขนขวาและแขนซ้ายเข้าในแขนเสื้อแล้วให้เด็กดึงเสื้อลงแต่ไม่เรียบร้อย

ครั้งที่ 4 เด็กจับเสื้อสวมหัวดึงลงระดับคอใส่แขนขวาและแขนซ้ายเข้าในแขนเสื้อแล้วดึงเสื้อลงแต่ไม่เรียบร้อย

การนุ่งกางเกง

ครั้งที่ 1 เด็กจับกางเกงขึ้นมาใส่ขาขวาและขาซ้ายเข้าในขากางเกงได้ เด็กยืนขึ้นและดึงกางเกงขึ้น แต่จัดขอบกางเกงไม่เรียบร้อย

ครั้งที่ 2 เด็กจับกางเกงขึ้นมาใส่ขาขวาเข้าในขากางเกงซ้ายและใส่ขาซ้ายเข้าในขากางเกงขวา เด็กยืนขึ้นและดึงกางเกงขึ้น แต่กลับด้านหน้าหลัง

ครั้งที่ 3 เด็กจับกางเกงขึ้นมาใส่ขาขวาเข้าในขากางเกงขวาและใส่ขาซ้ายเข้าในขากางเกงขวา เด็กยืนขึ้นและดึงกางเกงไม่ขึ้น ผู้วิจัยจึงให้เด็กถอดกางเกงและช่วยใส่ขาที่ 2 ข้างให้เด็กใหม่แล้วให้เด็กดึงกางเกงขึ้น

ครั้งที่ 4 เด็กจับกางเกงขึ้นมาใส่ขาขวาและขาซ้ายเข้าในกางเกงได้ เด็กยืนขึ้นและดึงกางเกงขึ้น แต่จัดขอบกางเกงไม่เรียบร้อย

การใส่ถุงเท้า

ครั้งที่ 1 เด็กจับถุงเท้าขึ้นมาพยายามใส่เท้าเข้าในถุงเท้า แต่ทำไม่ได้ผู้วิจัยจึงช่วยให้เด็กใส่เท้าเข้าในถุงเท้าทั้ง 2 ข้าง แล้วให้เด็กดึงถุงเท้าขึ้น

ครั้งที่ 2 เด็กจับถุงเท้าขึ้นมาพยายามใส่เท้าเข้าในถุงเท้า แต่ทำไม่ได้ผู้วิจัยจึงช่วยให้เด็กใส่เท้าเข้าในถุงเท้าทั้ง 2 ข้าง แล้วให้เด็กดึงถุงเท้าขึ้น

ครั้งที่ 3 เด็กจับถุงเท้าขึ้นมาพยายามใส่เท้าเข้าในถุงเท้า แต่ทำไม่ได้ผู้วิจัยจึงช่วยให้เด็กใส่เท้าเข้าในถุงเท้าทั้ง 2 ข้าง แล้วให้เด็กดึงถุงเท้าขึ้น

ครั้งที่ 4 เด็กจับถุงเท้าขึ้นมาพยายามใส่เท้าเข้าในถุงเท้า แต่ทำไม่ได้ผู้วิจัยจึงช่วยให้เด็กใส่เท้าเข้าในถุงเท้าทั้ง 2 ข้าง แล้วให้เด็กดึงถุงเท้าขึ้น

แบบบันทึกความสามารถเบื้องต้นจากรายงานพัฒนาการก้าวหน้าประจำปี 2538

1. พัฒนาการทางร่างกาย

กล้ามเนื้อย่อย การทำงานประสานกันระหว่างตากับมือมีความสัมพันธ์กันดีหยิบจับสิ่งของขนาดเล็กได้มั่นคง จับดินสอเขียนเส้น

กล้ามเนื้อใหญ่ การเดินและการทรงตัวมั่นคงดี

2. พัฒนาการทางภาษาและการสื่อความหมาย รับรู้และปฏิบัติตามคำสั่งประโยคสั้นๆ ได้ สื่อความหมายเป็นภาษาพูดคำศัพท์หนึ่งพยางค์ที่มีความหมาย

3. พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม เป็นเด็กที่มีอารมณ์ร่าเริง มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อน และครู กล้าแสดงออกเมื่อร่วมกิจกรรมกลุ่ม

4. พัฒนาการทางการเรียนรู้เบื้องต้น มีสมาธิและสนใจการเรียนรู้ สามารถบอกและชี้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้ถูกต้อง บอกชื่อสีแดง เขียว และเหลืองได้ถูกต้อง

5. พัฒนาการทางการช่วยเหลือตนเอง

การรับประทานอาหาร

จับช้อนทานอาหารได้เอง แต่ยังไม่เรียบร้อย

การขับถ่าย

อยู่ในระหว่างการฝึกให้เป็นเวลา

การทำความสะอาดร่างกาย

ครูต้องคอยช่วยเหลือ

การแต่งกาย

1. การใส่เสื้อ

ครูช่วยสวมหัว เด็กใส่แขนและดึงลงเองได้

2. การนุ่งกางเกง

ครูช่วยใส่ขา เด็กดึงขึ้นเองได้

3. การใส่ถุงเท้า

ครูช่วยใส่เท้าเข้าในถุงเท้า เด็กดึงขึ้น

4. การใส่รองเท้า

ครูช่วยถอดและใส่ในชั้นสุดท้าย

ครั้งที่ 4 เด็กจับถุงเท้าขึ้นมาพยายามใส่เท้าเข้าในถุงเท้า แต่ทำไม่ได้ผู้วิจัยจึงช่วยให้เด็กใส่เท้าทั้ง 2 ข้างเข้าในถุงเท้า แล้วให้เด็กดึงถุงเท้าขึ้น

แบบบันทึกความสามารถเบื้องต้นจากรายงานพัฒนาการก้าวหน้าประจำปี 2538

1. พัฒนาการทางร่างกาย

กล้ามเนื้อย่อยหยิบจับสิ่งของขนาดใหญ่ได้อย่างมั่นคง การทำงานประสานกันระหว่างตากับมือมีความสัมพันธ์กันดี

กล้ามเนื้อใหญ่ การทรงตัวและการเดินมั่นคงดี

2. พัฒนาการทางภาษาและการสื่อความหมาย รับรู้และปฏิบัติตามคำสั่งได้ สื่อความหมายเป็นภาษาพูด แต่บางคำไม่มีความหมาย

3. พัฒนาการทางอารมณ์และสังคมเป็นเด็กที่มีอารมณ์ดี กล้าแสดงออกเมื่อร่วมกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน

4. พัฒนาการทางการเรียนรู้เบื้องต้น มีสมาธิและสนใจการเรียนรู้พอสมควร สามารถจำแนกของใช้กับอวัยวะร่างกายได้

5. พัฒนาการทางการช่วยเหลือตนเอง

การรับประทานอาหาร	จับช้อนตักอาหารได้เองแต่ต้องทานอาหารอ่อน
การขับถ่าย	ครูช่วยเหลือในการขับถ่ายและฝึกให้เป็นเวลา
การทำความสะอาดร่างกาย	ทำความสะอาดได้แต่ครูต้องช่วยให้เรียบร้อย
การแต่งกาย	

1.การใส่เสื้อ	ครูช่วยสวมหัว เด็กใส่แขนและดึงลงเองได้
2.การนุ่งกางเกง	ครูช่วยใส่ขา เด็กดึงขึ้นเองได้
3.การใส่ถุงเท้า	ครูช่วยใส่เท้าเข้าในถุงเท้า เด็กดึงขึ้น
4.การใส่รองเท้า	ครูช่วยถอดและใส่ในชั้นสุดท้าย

เด็กคนที่ 3

การใส่เสื้อ

ครั้งที่ 1 เด็กจับเสื้อขึ้นมาพยายามเอาเสื้อสวมหัว แต่ทำไม่ได้ผู้วิจัยจึงช่วยเอาเสื้อสวมหัวให้เด็กดึงลงระดับคอ และเด็กใส่แขนเข้าในแขนเสื้อไม่ได้ ผู้วิจัยช่วยให้เด็กใส่แขนทั้ง 2 ข้างเข้าในแขนเสื้อ แล้วให้เด็กดึงเสื้อลง

ครั้งที่ 2 เด็กจับเสื้อขึ้นมาพยายามเอาเสื้อสวมหัวแต่ทำไม่ได้ ผู้วิจัยจึงช่วยเอาเสื้อสวมหัวให้เด็กดึงลงระดับคอ และเด็กใส่แขนเข้าในแขนเสื้อไม่ได้ ผู้วิจัยช่วยให้เด็กใส่แขนทั้ง 2 ข้างเข้าในแขนเสื้อ แล้วให้เด็กดึงเสื้อลง

ครั้งที่ 3 เด็กจับเสื้อขึ้นมาพยายามเอาเสื้อสวมหัวแต่ทำไม่ได้ ผู้วิจัยจึงช่วยเอาเสื้อสวมหัวให้เด็กดึงลงระดับคอ และเด็กใส่แขนเข้าในแขนเสื้อไม่ได้ ผู้วิจัยช่วยให้เด็กใส่แขนทั้ง 2 ข้างเข้าในแขนเสื้อ แล้วให้เด็กดึงเสื้อลง

ครั้งที่ 4 เด็กจับเสื้อขึ้นมาพยายามเอาเสื้อสวมหัว แต่ทำไม่ได้ ผู้วิจัยจึงช่วยเอาเสื้อสวมหัวให้เด็กดึงลงระดับคอ และเด็กใส่แขนเข้าในแขนเสื้อไม่ได้ ผู้วิจัยช่วยให้เด็กใส่แขนทั้ง 2 ข้างเข้าในแขนเสื้อ แล้วให้เด็กดึงเสื้อลง

การนุ่งกางเกง

ครั้งที่ 1 เด็กจับกางเกงขึ้นมาใส่ขาขวาและขาซ้ายเข้าในขากางเกงได้แต่เด็กไม่ยืนและไม่ดึงกางเกงขึ้น ผู้วิจัยจึงช่วยเด็กดึงกางเกงขึ้น

ครั้งที่ 2 เด็กไม่ให้ความร่วมมือ เด็กร้องไห้

ครั้งที่ 3 เด็กจับกางเกงขึ้นมาใส่ขาขวาและขาซ้ายเข้าในขากางเกงได้แต่เด็กไม่ยืนและไม่ดึงกางเกงขึ้น ผู้วิจัยจึงช่วยเด็กดึงกางเกงขึ้น

ครั้งที่ 4 เด็กจับกางเกงขึ้นมาใส่ขาขวาและขาซ้ายเข้าในขากางเกงได้แต่เด็กไม่ยืนและไม่ดึงกางเกงขึ้น ผู้วิจัยจึงช่วยเด็กดึงกางเกงขึ้น

การใส่ถุงเท้า

ครั้งที่ 1 เด็กจับถุงเท้าขึ้นมาพยายามใส่เท้าเข้าในถุงเท้า แต่ทำไม่ได้ ผู้วิจัยจึงช่วยเด็กใส่เท้าทั้ง 2 ข้างเข้าในถุงเท้าและช่วยดึงถุงเท้าขึ้น

ครั้งที่ 2 เด็กไม่ให้ความร่วมมือ

ครั้งที่ 3 เด็กจับถุงเท้าขึ้นมาพยายามใส่เท้าเข้าในถุงเท้า แต่ทำไม่ได้ ผู้วิจัยจึงช่วยเด็กใส่เท้าทั้ง 2 ข้างเข้าในถุงเท้าและช่วยดึงถุงเท้าขึ้น

ครั้งที่ 4 เด็กจับถุงเท้าขึ้นมาพยายามใส่เท้าเข้าในถุงเท้า แต่ทำไม่ได้ ผู้วิจัยจึงช่วยเด็กใส่เท้าเข้าในถุงเท้าทั้ง 2 ข้างและช่วยดึงถุงเท้าขึ้น

แบบบันทึกความสามารถเบื้องต้น จาก รายงานพัฒนาการก้าวหน้าประจำปี 2538

1. พัฒนาการทางร่างกาย

กล้ามเนื้อย่อย การทำงานประสานกันระหว่างตากับมือสัมพันธ์กันดีพอสมควร

การใช้มือหยิบจับสิ่งของขนาดใหญ่ได้มั่นคง

กล้ามเนื้อใหญ่ การยืนการทรงตัวไม่มั่นคง

2. พัฒนาการทางภาษาและการสื่อความหมาย เข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งประโยคง่าย ๆ ได้ สื่อความหมายโดยการชี้และภาษาท่าทาง

3. พัฒนาการทางอารมณ์และสังคมมีอารมณ์ร่าเริงเข้ากับเพื่อนได้ดีแต่เล่นกับเพื่อนไม่เป็น

4. พัฒนาการทางการเรียนรู้เบื้องต้น สบตากับครูดี มีสมาธิและสนใจการเรียนรู้ดีพอสมควร ชี้อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายได้

5. พัฒนาการทางการช่วยเหลือตนเอง

การรับประทานอาหาร

จับช้อนทานอาหารได้ แต่ไม่เรียบร้อย

การขับถ่าย

อยู่ในระหว่างการฝึกให้เป็นเวลา

การทำความสะอาดร่างกาย

ครูต้องช่วยเหลือ

การแต่งกาย

1.การใส่เสื้อ

ครูช่วยสวมหัว เด็กใส่แขนและดึงลงเองได้

2.การนุ่งกางเกง

ครูช่วยใส่ขา เด็กดึงขึ้นเองได้

3.การใส่ถุงเท้า

ครูช่วยใส่เท้าเข้าไปในถุงเท้า เด็กดึงขึ้น

4.การใส่รองเท้า

ครูช่วยถอดและใส่ในชั้นสุดท้าย

เด็กคนที่ 4

การใส่เสื้อ

ครั้งที่ 1 เด็กจับเสื้อขึ้นมาเอาเสื้อสวมหัว ดึงลงระดับคอใส่แขนขวาและแขนซ้าย เข้าในแขนเสื้อได้ แล้วดึงเสื้อลงแต่ไม่เรียบร้อย

ครั้งที่ 2 เด็กจับเสื้อขึ้นมาเอาเสื้อสวมหัว ดึงลงระดับคอใส่แขนขวาและแขนซ้าย เข้าในแขนเสื้อได้ แล้วดึงเสื้อลงแต่ไม่เรียบร้อย

ครั้งที่ 3 เด็กจับเสื้อขึ้นมาเอาเสื้อสวมหัว ดึงลงระดับคอใส่แขนขวาและแขนซ้าย เข้าในแขนเสื้อได้ แล้วดึงเสื้อลงแต่ไม่เรียบร้อย

ครั้งที่ 4 เด็กจับเสื้อขึ้นมาเอาเสื้อสวมหัว ดึงลงระดับคอใส่แขนขวาและแขนซ้าย เข้าในแขนเสื้อได้ แล้วดึงเสื้อลงแต่ไม่เรียบร้อย

การนุ่งกางเกง

ครั้งที่ 1 เด็กจับกางเกงขึ้นมา ใส่ขาขวาเข้าไปในขากางเกงขวา ใส่ขาซ้ายเข้าไปในขา

กางเกงขว เด็กยืนขึ้นแต่ดึงกางเกงไม่ขึ้น ผู้วิจัยจึงช่วยเด็กใส่ขาเข้ากางเกงทั้ง 2 ข้าง แล้วให้เด็กดึงกางเกงขึ้น

ครั้งที่ 2 เด็กจับกางเกงขึ้นมา ใส่ขาขวาเข้าในขากางเกงขวา ใส่ขาซ้ายเข้าในขากางเกงขวา เด็กยืนขึ้นแต่ดึงกางเกงไม่ขึ้น ผู้วิจัยจึงช่วยเด็กใส่ขาเข้าในขากางเกงทั้ง 2 ข้าง แล้วให้เด็กดึงกางเกงขึ้น

ครั้งที่ 3 เด็กจับกางเกงขึ้นมาใส่ขาขวาและขาซ้ายเข้าในขากางเกง เด็กยืนขึ้นและดึงกางเกงขึ้นแต่จัดขอบกางเกงไม่เรียบร้อย

ครั้งที่ 4 เด็กจับกางเกงขึ้นมาใส่ขาขวาและขาซ้ายเข้าในขากางเกง เด็กยืนขึ้นและดึงกางเกงขึ้นแต่จัดขอบกางเกงไม่เรียบร้อย

การใส่ถุงเท้า

ครั้งที่ 1 เด็กจับถุงเท้าขึ้นมา พยายามใส่เท้าเข้าในถุงเท้า แต่ไม่สามารถทำได้ ผู้วิจัยจึงช่วยเด็กใส่เท้าเข้าในถุงเท้าทั้ง 2 ข้าง แล้วให้เด็กดึงถุงเท้าขึ้น

ครั้งที่ 2 เด็กจับถุงเท้าขึ้นมา พยายามใส่เท้าเข้าในถุงเท้า แต่ไม่สามารถทำได้ ผู้วิจัยจึงช่วยเด็กใส่เท้าเข้าในถุงเท้าทั้ง 2 ข้าง แล้วให้เด็กดึงถุงเท้าขึ้น

ครั้งที่ 3 เด็กจับถุงเท้าขึ้นมา พยายามใส่เท้าเข้าในถุงเท้า แต่ไม่สามารถทำได้ ผู้วิจัยจึงช่วยเด็กใส่เท้าเข้าในถุงเท้าทั้ง 2 ข้าง แล้วให้เด็กดึงถุงเท้าขึ้น

ครั้งที่ 4 เด็กจับถุงเท้าขึ้นมา พยายามใส่เท้าเข้าในถุงเท้า แต่ไม่สามารถทำได้ ผู้วิจัยจึงช่วยเด็กใส่เท้าเข้าในถุงเท้าทั้ง 2 ข้าง แล้วให้เด็กดึงถุงเท้าขึ้น

แบบบันทึกความสามารถเบื้องต้น จากรายงานพัฒนาการก้าวหน้า ประจำปีการศึกษา 2538

1. พัฒนาการทางร่างกาย

กล้ามเนื้อย่อย หยิบจับสิ่งของขนาดใหญ่ได้มั่นคงการทำงานประสานกันระหว่างมือกับตามีความสัมพันธ์กันดี

กล้ามเนื้อใหญ่ การยืน เดิน วิ่งและการทรงตัวมั่นคงดี

2. พัฒนาการทางภาษาและการสื่อความหมาย เข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งประโยคสั้น ๆ ได้ สื่อความหมายโดยใช้ภาษาพูดคำศัพท์หนึ่งพยางค์ได้ชัดเจน

3. พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม มีอารมณ์ร่าเริง กล้าแสดงออก ชอบเล่นกับเพื่อน และครู ให้ความร่วมมือในการรวมกิจกรรมกลุ่มดี

4. พัฒนาการทางการเรียนรู้เบื้องต้น การสบตาดี มีสมาธิและสนใจการเรียนรู้ดี ชี้และบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้ถูกต้อง รู้จักสีแดง เขียว เหลือง เรียงลำดับขนาดได้

5. พัฒนาการทางการช่วยเหลือตนเอง

การรับประทานอาหาร	จับช้อนตักอาหารทานได้ แต่ยัง ไม่เรียบร้อย
การขับถ่าย	บอกความต้องการได้ แต่ครูต้องช่วยเหลือ
การทำความสะอาดร่างกาย	ครูต้องช่วยเหลือ
การแต่งกาย	
1.การใส่เสื้อ	ครูช่วยสวมหัว เด็กใส่แขนและดึงลงเองได้
2.การนุ่งกางเกง	ครูช่วยใส่ขา เด็กดึงขึ้นเองได้
3.การใส่ถุงเท้า	ครูช่วยใส่เท้าเข้าในถุงเท้า เด็กดึงขึ้น
4.การใส่รองเท้า	ครูช่วยถอดและใส่ในชั้นสุดท้าย

เด็กคนที่ 5

การใส่เสื้อ

ครั้งที่ 1 เด็กจับเสื้อขึ้นมาเอาเสื้อสวมหัว ดึงลงระดับคอใส่แขนขวาและแขนซ้าย เข้าในแขนเสื้อได้ แล้วดึงเสื้อลงแต่ไม่เรียบร้อย

ครั้งที่ 2 เด็กจับเสื้อขึ้นมาเอาเสื้อสวมหัว ดึงลงระดับคอใส่แขนขวาและแขนซ้าย เข้าในแขนเสื้อได้ แล้วดึงเสื้อลงแต่ไม่เรียบร้อย

ครั้งที่ 3 เด็กจับเสื้อขึ้นมาเอาเสื้อสวมหัว ดึงลงระดับคอใส่แขนขวาและแขนซ้าย เข้าในแขนเสื้อได้ แล้วดึงเสื้อลงแต่ไม่เรียบร้อย

ครั้งที่ 4 เด็กจับเสื้อขึ้นมาเอาเสื้อสวมหัว ดึงลงระดับคอใส่แขนขวาและแขนซ้าย เข้าในแขนเสื้อได้ แล้วดึงเสื้อลงแต่ไม่เรียบร้อย

การนุ่งกางเกง

ครั้งที่ 1 เด็กจับกางเกงขึ้นมาใส่ขาขวาและขาซ้ายเข้าในขากางเกงได้ และเด็กดึงกางเกงขึ้น แต่จัดขอบกางเกงไม่เรียบร้อย

ครั้งที่ 2 เด็กจับกางเกงขึ้นมา ใส่ขาขวาเข้าในขากางเกงซ้าย ใส่ขาซ้ายเข้าในขากางเกงขวา เพราะไม่ได้จัดด้านหน้า-หลัง แล้วดึงกางเกงขึ้น

ครั้งที่ 3 เด็กจับกางเกงขึ้นมา ใส่ขาขวาและขาซ้ายเข้าในขากางเกงได้ และเด็กดึงกางเกงขึ้น แต่จัดขอบกางเกงไม่เรียบร้อย

ครั้งที่ 4 เด็กจับกางเกงขึ้นมา ใส่ขาขวาและขาซ้ายเข้าในขากางเกงได้ และเด็กดึงกางเกงขึ้น แต่จัดขอบกางเกงไม่เรียบร้อย

การใส่ถุงเท้า

ครั้งที่ 1 เด็กจับถุงเท้าขึ้นมา พยายามใส่เท้าเข้าในถุงเท้าแต่ทำไม่ได้ ผู้วิจัยจึงช่วยเด็กใส่เท้าเข้าในถุงเท้าทั้ง 2 ข้าง แล้วให้เด็กดึงถุงเท้าขึ้น

ครั้งที่ 2 เด็กจับถุงเท้าขึ้นมา พยายามใส่เท้าเข้าในถุงเท้าแต่ทำไม่ได้ ผู้วิจัยจึงช่วยเด็กใส่เท้าเข้าในถุงเท้าทั้ง 2 ข้าง แล้วให้เด็กดึงถุงเท้าขึ้น

ครั้งที่ 3 เด็กจับถุงเท้าขึ้นมา พยายามใส่เท้าเข้าในถุงเท้าแต่ทำไม่ได้ ผู้วิจัยจึงช่วยเด็กใส่เท้าเข้าในถุงเท้าทั้ง 2 ข้าง แล้วให้เด็กดึงถุงเท้าขึ้น

ครั้งที่ 4 เด็กจับถุงเท้าขึ้นมา พยายามใส่เท้าเข้าในถุงเท้าแต่ทำไม่ได้ ผู้วิจัยจึงช่วยเด็กใส่เท้าเข้าในถุงเท้าทั้ง 2 ข้าง แล้วให้เด็กดึงถุงเท้าขึ้น

แบบบันทึกความสามารถเบื้องต้น จากรายงานพัฒนาการก้าวหน้าประจำปีการศึกษา 2538

1. พัฒนาการทางร่างกาย

กล้ามเนื้อย่อย การทำงานประสานกันระหว่างตากับมือสัมพันธ์กันดี จับสิ่งของขนาดเล็กได้อย่างมั่นคง

กล้ามเนื้อใหญ่ ทรงตัวได้มั่นคง เดินข้ามสิ่งกีดขวางได้คล่อง วิ่งได้เร็วและมั่นคง

2. พัฒนาการทางภาษาและการสื่อความหมาย รับรู้และปฏิบัติตามคำสั่งง่ายๆ ได้ถูกต้อง สื่อความหมายด้วยการพูดบอกความต้องการได้

3. พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม ปรับตัวเข้ากับเพื่อนและครูได้ดี อารมณ์ดี ร่าเริง ชอบเล่นรวมกลุ่มกับเพื่อน

4. พัฒนาการทางการเรียนรู้เบื้องต้น มีสมาธิในการเรียนสั้น สนใจสิ่งรอบข้างและเพื่อน ๆ สามารถชี้และบอกอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้ บอกชื่อสีและรูปทรงได้

5. พัฒนาการทางการช่วยเหลือตนเอง

การรับประทานอาหาร

จับช้อนทานอาหารได้ แต่เลอะเทอะบ้าง

การขับถ่าย

บอกครูเมื่อมีความต้องการ

การทำความสะอาดร่างกาย

ครูต้องช่วยเหลือ

การแต่งกาย

1.การใส่เสื้อ	ครูช่วยสวมหัว เด็กใส่แขนและดึงลงเองได้
2.การนุ่งกางเกง	ครูช่วยใส่ขา เด็กดึงขึ้นเองได้
3.การใส่ถุงเท้า	ครูช่วยใส่เท้าเข้าในถุงเท้า เด็กดึงขึ้น
4.การใส่รองเท้า	ครูช่วยถอดและใส่ในชั้นสุดท้าย

ภาคผนวก ง
แผนการทดสอบความสามารถเบื้องต้น

แผนการทดสอบความสามารถเบื้องต้น

การทดสอบเด็กคนที่ 1

ว / ค/ ป	การทดสอบ	เกณฑ์
15 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 2
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 4
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์
16 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 1
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 1
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์
17 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 2
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์
18 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 3
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 3
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์

การทดสอบเด็กคนที่ 2

ว / ด / ป	การทดสอบ	เกณฑ์
15 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 1
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 4
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์
16 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 1
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 4
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์
17 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 1
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 1
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์
18 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 1
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 4
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์

การทดสอบเด็กคนที่ 3

ว / ค / ป	การทดสอบ	เกณฑ์
15 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 1
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 3
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์
16 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 1
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ไม่ผ่านเกณฑ์
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์
17 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 1
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 3
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์
18 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 1
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 3
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์

การทดสอบเด็กคนที่ 4

ว/ด / ป	การทดลอง	เกณฑ์
15 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 1
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์
16 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านเกณฑ์ที่ 2
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์
17 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 2
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 4
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์
18 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 4
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์

การทดสอบเด็กคนที่ 5

ว / ค / ป	การทดสอบ	เกณฑ์
15 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 4
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์
16 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 1
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์
17 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 3
	ทักษะใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์
18 ม.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 4
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ไม่ผ่านเกณฑ์

ภาคผนวก จ
การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การใส่เสื้อ

เด็กคนที่ 1		เด็กคนที่ 2		เด็กคนที่ 3		เด็กคนที่ 4		เด็กคนที่ 5	
ครั้งที่	เกณฑ์	ครั้งที่	เกณฑ์	ครั้งที่	เกณฑ์	ครั้งที่	เกณฑ์	ครั้งที่	เกณฑ์
1	2	1	2	1	1	1	5	1	5
2	1	2	1	2	1	2	5	2	5
3	5	3	5	3	1	3	2	3	5
4	3	4	5	4	1	4	5	4	5

การนุ่งกางเกง

เด็กคนที่ 1		เด็กคนที่ 2		เด็กคนที่ 3		เด็กคนที่ 4		เด็กคนที่ 5	
ครั้งที่	เกณฑ์	ครั้งที่	เกณฑ์	ครั้งที่	เกณฑ์	ครั้งที่	เกณฑ์	ครั้งที่	เกณฑ์
1	4	1	4	1	3	1	1	1	4
2	1	2	1	2	0	2	2	2	1
3	2	3	2	3	3	3	4	3	3
4	3	4	4	4	3	4	4	4	4

การใส่ถุงเท้า

เด็กคนที่ 1		เด็กคนที่ 2		เด็กคนที่ 3		เด็กคนที่ 4		เด็กคนที่ 5	
ครั้งที่	เกณฑ์	ครั้งที่	เกณฑ์	ครั้งที่	เกณฑ์	ครั้งที่	เกณฑ์	ครั้งที่	เกณฑ์
1	0	1	0	1	0	1	0	1	0
2	0	2	0	2	0	2	0	2	0
3	0	3	0	3	0	3	0	3	0
4	0	4	0	4	0	4	0	4	0

จากผลการทดสอบความสามารถเบื้องต้น และรายงานพัฒนาการก้าวหน้าประจำปี 2538
ปรากฏว่าได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คนคือ

เด็กคนที่ 1 คือเด็กคนที่ 1 ตามผลการทดสอบความสามารถเบื้องต้น

เด็กคนที่ 2 คือเด็กคนที่ 4 ตามผลการทดสอบความสามารถเบื้องต้น

เด็กคนที่ 3 คือเด็กคนที่ 5 ตามผลการทดสอบความสามารถเบื้องต้น

ภาคผนวก ฉ
แผนการทดลองกลุ่มตัวอย่าง

แผนการทดลองกลุ่มตัวอย่าง

เด็กคนที่ 1

ว / ค / ป	ทักษะ / ชั้น	วิธีการ	เกณฑ์
22 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 6	ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย	4/4
	นุ่งกางเกง / 5	ดึงกางเกงลงให้เรียบร้อย	3/4
	ใส่ถุงเท้า/4	ดึงถุงเท้าขึ้นให้เรียบร้อย	3/4
23 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 6	ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย	4/4
	นุ่งกางเกง / 5	ดึงกางเกงลงให้เรียบร้อย	3/4
	ใส่ถุงเท้า/4	ดึงถุงเท้าขึ้นให้เรียบร้อย	3/4
24 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 6	ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย	4/4
	นุ่งกางเกง / 5	ดึงกางเกงลงให้เรียบร้อย	3/4
	ใส่ถุงเท้า/4	ดึงถุงเท้าขึ้นให้เรียบร้อย	3/4
25 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 6	ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย	4/4
	นุ่งกางเกง / 5	ดึงกางเกงลงให้เรียบร้อย	4/4
	ใส่ถุงเท้า/4	ดึงถุงเท้าขึ้นให้เรียบร้อย	3/4
29 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 5	จัดชายเสื้อที่ใส่แขนทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	นุ่งกางเกง / 4	จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 3	ดึงถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า	4/4
30 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 5	จัดชายเสื้อที่ใส่แขนทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	นุ่งกางเกง / 4	จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 3	ดึงถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า	4/4
31 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 5	จัดชายเสื้อที่ใส่แขนทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	นุ่งกางเกง / 4	จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 3	ดึงถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า	4/4
1 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 5	จัดชายเสื้อที่ใส่แขนทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	นุ่งกางเกง / 4	จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 3	ดึงถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า	4/4

ว / ด / ป	ทักษะ / ชั้น	วิธีการ	เกณฑ์
5 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 4	ใส่แขนซ้ายเข้าในแขนเสื้อซ้าย	4/4
	นุ่งกางเกง / 3	ใส่ขาซ้ายเข้าในขาทางเกงซ้าย	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 2	ใส่เท้าเข้าในถุงเท้า	4/4
6 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 4	ใส่แขนซ้ายเข้าในแขนเสื้อซ้าย	4/4
	นุ่งกางเกง / 3	ใส่ขาซ้ายเข้าในขาทางเกงซ้าย	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 2	ใส่เท้าเข้าในถุงเท้า	4/4
7 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 4	ใส่แขนซ้ายเข้าในแขนเสื้อซ้าย	4/4
	นุ่งกางเกง / 3	ใส่ขาซ้ายเข้าในขาทางเกงซ้าย	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 2	ใส่เท้าเข้าในถุงเท้า	4/4
8 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 4	ใส่แขนซ้ายเข้าในแขนเสื้อซ้าย	4/4
	นุ่งกางเกง / 3	ใส่ขาซ้ายเข้าในขาทางเกงซ้าย	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 2	ใส่เท้าเข้าในถุงเท้า	4/4
12 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 3	ใส่แขนขวาเข้าในแขนเสื้อขวา	4/4
	นุ่งกางเกง / 2	ใส่ขาขวาเข้าในขาทางเกงขวา	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	2/4
13 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 3	ใส่แขนขวาเข้าในแขนเสื้อขวา	4/4
	นุ่งกางเกง / 2	ใส่ขาขวาเข้าในขาทางเกงขวา	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	2/4
14 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 3	ใส่แขนขวาเข้าในแขนเสื้อขวา	4/4
	นุ่งกางเกง / 2	ใส่ขาขวาเข้าในขาทางเกงขวา	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	2/4
15 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 3	ใส่แขนขวาเข้าในแขนเสื้อขวา	4/4
	นุ่งกางเกง / 2	ใส่ขาขวาเข้าในขาทางเกงขวา	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	2/4
19 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 2	เสื้อสวมหัวดึงลงระดับคอ	4/4
	นุ่งกางเกง / 1	จัดกางเกงด้านหน้าหลัง	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	3/4

ว / ค / ป	ทักษะ / ชั้น	วิธีการ	เกณฑ์
20 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 2	เสื้อสวมหัวดึงลงระดับคอ	4/4
	นุ่งกางเกง / 1	จัดกางเกงด้านหน้าหลัง	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	3/4
21 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 2	เสื้อสวมหัวดึงลงระดับคอ	4/4
	นุ่งกางเกง / 1	จัดกางเกงด้านหน้าหลัง	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	4/4
22 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 2	เสื้อสวมหัวดึงลงระดับคอ	4/4
	นุ่งกางเกง / 1	จัดกางเกงด้านหน้าหลัง	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	4/4
26 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 1	จัดเสื้อด้านหน้า-หลัง	4/4
	นุ่งกางเกง	นุ่งกางเกง ทุกขั้นตอน	4/4
	ใส่ถุงเท้า	ใส่ถุงเท้าทุกขั้นตอน	3/4
27 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 1	จัดเสื้อด้านหน้า-หลัง	4/4
	นุ่งกางเกง	นุ่งกางเกงทุกขั้นตอน	4/4
	ใส่ถุงเท้า	ใส่ถุงเท้าทุกขั้นตอน	4/4
28 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 1	จัดเสื้อด้านหน้า-หลัง	4/4
	นุ่งกางเกง	นุ่งกางเกง ทุกขั้นตอน	4/4
	ใส่ถุงเท้า	ใส่ถุงเท้าทุกขั้นตอน	4/4
4 มี.ค. 39	ใส่เสื้อ / 1	จัดเสื้อด้านหน้า-หลัง	4/4
	นุ่งกางเกง	นุ่งกางเกงทุกขั้นตอน	4/4
	ใส่ถุงเท้า	ใส่ถุงเท้าทุกขั้นตอน	4/4

เด็กคนที่ 1

เดือน	น.ค.												ก.พ.												มี.ค.									
	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		16	17	18	19	20	21	22	23	24
1	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□						○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○	○	○	○
2										○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○	○	○	○
3											○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○	○	○	○	
4												○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○	○	○	○	
5													○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○▽□	○	○	○	○	
6																													○	○	○	○		

หมายเหตุ O - เตื่อ Δ - ทางแกง □ - อุงทำ

จากตารางการทดลอง ปรากฏว่า เด็กคนที่ 1 มีความสามารถในการไต่เสื่อ จากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 6 ได้เองในระยะเวลาการทดลอง 24 ครั้ง ทักษะการนุ่งกางเกงจากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 5 ได้เองในระยะเวลาการทดลอง 20 ครั้ง และทักษะการใส่ถุงเท้าจากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 4 ได้เองในระยะเวลาการทดลอง 20 ครั้ง

จากตารางการทดลองแสดงให้เห็นว่า เด็กคนที่ 1 มีความสามารถในการไต่เสื่อ และการนุ่งกางเกงได้เองตามเวลาที่กำหนดในการทดลอง แต่ทักษะการใส่ถุงเท้าเด็กสามารถใส่ถุงเท้าตามขั้นตอนจนสำเร็จได้เอง ใช้เวลามากกว่าเวลาที่กำหนดในการทดลองจำนวน 4 ครั้ง และชั้นที่ 1 ในตารางตรงกับขั้นสุดท้ายของขั้นตอนการฝึกการแต่งกายแบบย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง

เด็กคนที่ 2

ว / ค / ป	ทักษะ / ชั้น	วิธีการ	เกณฑ์
22 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 6	ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย	4/4
	นุ่งกางเกง / 5	ดึงกางเกงลงให้เรียบร้อย	4/4
	ใส่ถุงเท้า/4	ดึงถุงเท้าขึ้นให้เรียบร้อย	3/4
23 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 6	ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย	4/4
	นุ่งกางเกง / 5	ดึงกางเกงลงให้เรียบร้อย	4/4
	ใส่ถุงเท้า/4	ดึงถุงเท้าขึ้นให้เรียบร้อย	3/4
24 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 6	ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย	4/4
	นุ่งกางเกง / 5	ดึงกางเกงลงให้เรียบร้อย	4/4
	ใส่ถุงเท้า/4	ดึงถุงเท้าขึ้นให้เรียบร้อย	3/4
25 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 6	ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย	4/4
	นุ่งกางเกง / 5	ดึงกางเกงลงให้เรียบร้อย	4/4
	ใส่ถุงเท้า/4	ดึงถุงเท้าขึ้นให้เรียบร้อย	3/4
29 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 5	จัดชายเสื้อที่ใส่แขนทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	นุ่งกางเกง / 4	จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 3	ดึงถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า	4/4
30 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 5	จัดชายเสื้อที่ใส่แขนทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	นุ่งกางเกง / 4	จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 3	ดึงถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า	4/4
31 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 5	จัดชายเสื้อที่ใส่แขนทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	นุ่งกางเกง / 4	จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 3	ดึงถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า	4/4
1 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 5	จัดชายเสื้อที่ใส่แขนทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	นุ่งกางเกง / 4	จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 3	ดึงถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า	4/4
5 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 4	ใส่แขนซ้ายเข้าในแขนเสื้อซ้าย	4/4
	นุ่งกางเกง / 3	ใส่ขาซ้ายเข้าในขากางเกงซ้าย	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 2	ใส่เท้าเข้าในถุงเท้า	4/4

ว / ด / ป	ทักษะ / ชั้น	วิธีการ	เกณฑ์
6 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 4	ใส่แขนซ้ายเข้าในแขนเสื้อซ้าย	4/4
	นุ่งกางเกง / 3	ใส่ขาซ้ายเข้าในขาทางเกงซ้าย	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 2	ใส่เท้าเข้าในถุงเท้า	3/4
7 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 4	ใส่แขนซ้ายเข้าในแขนเสื้อซ้าย	4/4
	นุ่งกางเกง / 3	ใส่ขาซ้ายเข้าในขาทางเกงซ้าย	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 2	ใส่เท้าเข้าในถุงเท้า	3/4
8 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 4	ใส่แขนซ้ายเข้าในแขนเสื้อซ้าย	4/4
	นุ่งกางเกง / 3	ใส่ขาซ้ายเข้าในขาทางเกงซ้าย	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 2	ใส่เท้าเข้าในถุงเท้า	4/4
12 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 3	ใส่แขนขวาเข้าในแขนเสื้อขวา	4/4
	นุ่งกางเกง / 2	ใส่ขาขวาเข้าในขาทางเกงขวา	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	2/4
13 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 3	ใส่แขนขวาเข้าในแขนเสื้อขวา	4/4
	นุ่งกางเกง / 2	ใส่ขาขวาเข้าในขาทางเกงขวา	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	2/4
14 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 3	ใส่แขนขวาเข้าในแขนเสื้อขวา	4/4
	นุ่งกางเกง / 2	ใส่ขาขวาเข้าในขาทางเกงขวา	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	2/4
15 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 3	ใส่แขนขวาเข้าในแขนเสื้อขวา	4/4
	นุ่งกางเกง / 2	ใส่ขาขวาเข้าในขาทางเกงขวา	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	2/4
21 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 2	เสื้อสวมหัวดึงลงระดับคอ	4/4
	นุ่งกางเกง / 1	จัดกางเกงด้านหน้าหลัง	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	2/4
22 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 2	เสื้อสวมหัวดึงลงระดับคอ	4/4
	นุ่งกางเกง / 1	จัดกางเกงด้านหน้าหลัง	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	2/4

ว / ค / ป	ทักษะ / ชั้น	วิธีการ	เกณฑ์
26 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 2	เสื้อสวมหัวดึงลงระดับคอ	4/4
	นุ่งกางเกง / 1	จัดกางเกงด้านหน้าหลัง	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	3/4
27 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 2	เสื้อสวมหัวดึงลงระดับคอ	4/4
	นุ่งกางเกง / 1	จัดกางเกงด้านหน้าหลัง	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	3/4
4 มี.ค. 39	ใส่เสื้อ / 1	จัดเสื้อด้านหน้า-หลัง	4/4
	นุ่งกางเกง	นุ่งกางเกง ทุกขั้นตอน	4/4
	ใส่ถุงเท้า	ใส่ถุงเท้าทุกขั้นตอน	3/4
5 มี.ค. 39	ใส่เสื้อ / 1	จัดเสื้อด้านหน้า-หลัง	3/4
	นุ่งกางเกง	นุ่งกางเกงทุกขั้นตอน	4/4
	ใส่ถุงเท้า	ใส่ถุงเท้าทุกขั้นตอน	3/4
6 มี.ค. 39	ใส่เสื้อ / 1	จัดเสื้อด้านหน้า-หลัง	4/4
	นุ่งกางเกง	นุ่งกางเกง ทุกขั้นตอน	4/4
	ใส่ถุงเท้า	ใส่ถุงเท้าทุกขั้นตอน	3/4
7 มี.ค. 39	ใส่เสื้อ / 1	จัดเสื้อด้านหน้า-หลัง	4/4
	นุ่งกางเกง	นุ่งกางเกงทุกขั้นตอน	4/4
	ใส่ถุงเท้า	ใส่ถุงเท้าทุกขั้นตอน	3/4

เด็กคนที่ 2

หมายเหตุ ๐ - เสือ Δ - กวาง □ - กุ้ง ♀ - กุ้ง

จากตารางการทดลอง ปรากฏว่า เด็กคนที่ 2 มีความสามารถในการไต่เสื่อ จากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 6 ได้เองในระยะเวลาการทดลอง 24 ครั้ง ทักษะการนุ่งกางเกงจากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 5 ได้เองในระยะเวลาการทดลอง 20 ครั้ง และทักษะการใส่ถุงเท้าจากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 4 ได้เองในระยะเวลาการทดลอง 20 ครั้ง

จากตารางการทดลองแสดงให้เห็นว่า เด็กคนที่ 2 มีความสามารถในการไต่เสื่อ และการนุ่งกางเกงได้เองตามเวลาที่กำหนดในการทดลอง แต่ทักษะการใส่ถุงเท้าเด็กสามารถใส่ถุงเท้าตามขั้นตอนจนสำเร็จได้เอง ใช้เวลามากกว่าเวลาที่กำหนดในการทดลองจำนวน 8 ครั้ง และชั้นที่ 1 ในตารางตรงกับขั้นสุดท้ายของขั้นตอนการฝึกการแต่งกายแบบย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง

เด็กคนที่ 3

ว / ค / ป	ทักษะ / ชั้น	วิธีการ	เกณฑ์
22 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 6	ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย	4/4
	นุ่งกางเกง / 5	ดึงกางเกงลงให้เรียบร้อย	3/4
	ใส่ถุงเท้า/4	ดึงถุงเท้าขึ้นให้เรียบร้อย	3/4
23 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 6	ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย	4/4
	นุ่งกางเกง / 5	ดึงกางเกงลงให้เรียบร้อย	4/4
	ใส่ถุงเท้า/4	ดึงถุงเท้าขึ้นให้เรียบร้อย	3/4
24 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 6	ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย	4/4
	นุ่งกางเกง / 5	ดึงกางเกงลงให้เรียบร้อย	3/4
	ใส่ถุงเท้า/4	ดึงถุงเท้าขึ้นให้เรียบร้อย	3/4
25 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 6	ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย	4/4
	นุ่งกางเกง / 5	ดึงกางเกงลงให้เรียบร้อย	4/4
	ใส่ถุงเท้า/4	ดึงถุงเท้าขึ้นให้เรียบร้อย	3/4
29 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 5	จัดชายเสื้อที่ใส่แขนทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	นุ่งกางเกง / 4	จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้ง 2 ข้างแล้ว	3/4
	ใส่ถุงเท้า / 3	ดึงถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า	4/4
30 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 5	จัดชายเสื้อที่ใส่แขนทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	นุ่งกางเกง / 4	จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 3	ดึงถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า	4/4
31 ม.ค. 39	ใส่เสื้อ / 5	จัดชายเสื้อที่ใส่แขนทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	นุ่งกางเกง / 4	จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 3	ดึงถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า	4/4
1 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 5	จัดชายเสื้อที่ใส่แขนทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	นุ่งกางเกง / 4	จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 3	ดึงถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า	4/4
5 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 4	ใส่แขนซ้ายเข้าในแขนเสื้อซ้าย	4/4
	นุ่งกางเกง / 3	ใส่ขาซ้ายเข้าในขากางเกงซ้าย	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 2	ใส่เท้าเข้าในถุงเท้า	4/4

ว / ค / ป	ทักษะ / ชั้น	วิธีการ	เกณฑ์
27 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 2	เสื้อสวมหัวดึงลงระดับคอ	4/4
	นุ่งกางเกง / 1	จัดกางเกงด้านหน้าหลัง	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	4/4
28 ก.พ. 39	ใส่เสื้อ / 2	เสื้อสวมหัวดึงลงระดับคอ	4/4
	นุ่งกางเกง / 1	จัดกางเกงด้านหน้าหลัง	4/4
	ใส่ถุงเท้า / 1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	4/4
4 มี.ค. 39	ใส่เสื้อ / 1	จัดเสื้อด้านหน้า-หลัง	4/4
	นุ่งกางเกง	นุ่งกางเกง ทุกขั้นตอน	4/4
	ใส่ถุงเท้า	ใส่ถุงเท้าทุกขั้นตอน	4/4
5 มี.ค. 39	ใส่เสื้อ / 1	จัดเสื้อด้านหน้า-หลัง	4/4
	นุ่งกางเกง	นุ่งกางเกงทุกขั้นตอน	4/4
	ใส่ถุงเท้า	ใส่ถุงเท้าทุกขั้นตอน	4/4
6 มี.ค. 39	ใส่เสื้อ / 1	จัดเสื้อด้านหน้า-หลัง	4/4
	นุ่งกางเกง	นุ่งกางเกง ทุกขั้นตอน	4/4
	ใส่ถุงเท้า	ใส่ถุงเท้าทุกขั้นตอน	4/4
7 มี.ค. 39	ใส่เสื้อ / 1	จัดเสื้อด้านหน้า-หลัง	4/4
	นุ่งกางเกง	นุ่งกางเกงทุกขั้นตอน	4/4
	ใส่ถุงเท้า	ใส่ถุงเท้าทุกขั้นตอน	4/4

จากตารางการทดลอง ปรากฏว่า เด็กคนที่ 3 มีความสามารถในการไต่เสื่อ จากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 6 ได้เองในระยะเวลาการทดลอง 24 ครั้ง ทักษะการนุ่งกางเกงจากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 5 ได้เองในระยะเวลาการทดลอง 20 ครั้ง และทักษะการใส่ถุงเท้าจากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 4 ได้เองในระยะเวลาการทดลอง 20 ครั้ง

จากตารางการทดลองแสดงให้เห็นว่า เด็กคนที่ 3 มีความสามารถในการไต่เสื่อ และการนุ่งกางเกงได้เองตามเวลาที่กำหนดในการทดลอง แต่ทักษะการใส่ถุงเท้าเด็กสามารถใส่ถุงเท้าตามขั้นตอนจนสำเร็จได้เอง ใช้เวลามากกว่าเวลาที่กำหนดในการทดลองจำนวน 4 ครั้ง และชั้นที่ 1 ในตารางตรงกับขั้นสุดท้ายของขั้นตอนการฝึกการแต่งกายแบบย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง

ผลการทดลอง

เด็กคนที่ 1

ทักษะการใส่เสื้อ

ขั้นตอนงานที่	รายการพฤติกรรม	1	2	3	4
6	ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย	4/4	4/4	4/4	4/4
5	จัดชายเสื้อที่ใส่แขนทั้งสองข้างแล้ว	4/4	4/4	4/4	4/4
4	ใส่แขนซ้ายเข้าในแขนเสื้อซ้าย	4/4	4/4	4/4	4/4
3	ใส่แขนขวาเข้าในแขนเสื้อขวา	4/4	4/4	4/4	4/4
2	เสื้อสวมหัวดึงลงระดับคอ	4/4	4/4	4/4	4/4
1	จัดเสื้อด้านหลัง	4/4	4/4	4/4	4/4

ทักษะการนุ่งกางเกง

ขั้นตอนงานที่	รายการพฤติกรรม	1	2	3	4
5	ดึงกางเกงขึ้นให้เรียบร้อย	3/4	3/4	3/4	4/4
4	จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4	4/4	4/4	4/4
3	ใส่ขาซ้ายเข้าในกางเกงซ้าย	4/4	4/4	4/4	4/4
2	ใส่ขาขวาเข้าในขากางเกงขวา	4/4	4/4	4/4	4/4
1	จัดกางเกงด้านหน้าหลัง	4/4	4/4	4/4	4/4

ทักษะการใส่ถุงเท้า

ขั้นตอนงานที่	รายการพฤติกรรม	1	2	3	4	5	6	7	8
4	ดึงถุงเท้าขึ้นให้เรียบร้อย	3/4	3/4	3/4	3/4				
3	ดึงถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า	4/4	4/4	4/4	4/4				
2	ใส่เท้าเข้าในถุงเท้า	4/4	4/4	4/4	4/4				
1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	2/4	2/4	2/4	2/4	3/4	3/4	4/4	4/4

เด็กคนที่ 2

ทักษะการใส่เสื้อ

ขั้นตอนงานที่	รายการพฤติกรรม	1	2	3	4
6	ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย	4/4	4/4	4/4	4/4
5	จัดชายเสื้อที่ใส่แขนทั้งสองข้างแล้ว	4/4	4/4	4/4	4/4
4	ใส่แขนซ้ายเข้าในแขนเสื้อซ้าย	4/4	4/4	4/4	4/4
3	ใส่แขนขวาเข้าในแขนเสื้อขวา	4/4	4/4	4/4	4/4
2	เสื้อสวมหัวถึงลงระดับคอ	4/4	4/4	4/4	4/4
1	จัดเสื้อด้านหลัง	4/4	3/4	4/4	4/4

ทักษะการนุ่งกางเกง

ขั้นตอนงานที่	รายการพฤติกรรม	1	2	3	4
5	ดึงกางเกงขึ้นให้เรียบร้อย	4/4	4/4	4/4	4/4
4	จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้ง 2 ข้างแล้ว	4/4	4/4	4/4	4/4
3	ใส่ขาซ้ายเข้าในกางเกงซ้าย	4/4	4/4	4/4	4/4
2	ใส่ขาขวาเข้าในขากางเกงขวา	4/4	4/4	4/4	4/4
1	จัดกางเกงด้านหลัง	4/4	4/4	4/4	4/4

ทักษะการใส่ถุงเท้า

ขั้นตอนงานที่	รายการพฤติกรรม	1	2	3	4	5	6	7	8
4	ดึงถุงเท้าขึ้นให้เรียบร้อย	3/4	3/4	3/4	3/4				
3	ดึงถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า	4/4	4/4	4/4	4/4				
2	ใส่เท้าเข้าในถุงเท้า	4/4	3/4	3/4	4/4				
1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	2/4	2/4	2/4	2/4				
		2/4	2/4	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4

เด็กคนที่ 3

ทักษะการใส่เสื้อ

ขั้นตอนงานที่	รายการพฤติกรรม	1	2	3	4
6	ดึงเสื้อลงให้เรียบร้อย	4/4	4/4	4/4	4/4
5	จัดชายเสื้อที่ใส่แขนทั้งสองข้างแล้ว	4/4	4/4	4/4	4/4
4	ใส่แขนซ้ายเข้าในแขนเสื้อซ้าย	4/4	4/4	4/4	4/4
3	ใส่แขนขวาเข้าในแขนเสื้อขวา	4/4	4/4	4/4	4/4
2	เสื้อสวมหัวดึงลงระดับคอ	4/4	4/4	4/4	4/4
1	จัดเสื้อด้านหลัง	4/4	4/4	4/4	4/4

ทักษะการนุ่งกางเกง

ขั้นตอนงานที่	รายการพฤติกรรม	1	2	3	4
5	ดึงกางเกงขึ้นให้เรียบร้อย	3/4	4/4	3/4	4/4
4	จัดขอบกางเกงที่ใส่ขาทั้ง 2 ข้างแล้ว	3/4	4/4	4/4	4/4
3	ใส่ขาซ้ายเข้าในกางเกงซ้าย	4/4	4/4	4/4	4/4
2	ใส่ขาขวาเข้าในขากางเกงขวา	4/4	4/4	4/4	4/4
1	จัดกางเกงด้านหน้าหลัง	4/4	4/4	4/4	4/4

ทักษะการใส่ถุงเท้า

ขั้นตอนงานที่	รายการพฤติกรรม	1	2	3	4	5	6	7	8
4	ดึงถุงเท้าขึ้นให้เรียบร้อย	3/4	3/4	3/4	3/4				
3	ดึงถุงเท้าถึงระดับข้อเท้า	4/4	4/4	4/4	4/4				
2	ใส่เท้าเข้าในถุงเท้า	4/4	4/4	4/4	4/4				
1	จัดถุงเท้าพร้อมที่จะใส่	2/4	2/4	2/4	2/4	3/4	4/4	4/4	4/4

ภาคผนวก ช

แผนการทดสอบความสามารถในการแต่งกายภายหลังการทดลอง

แผนการทดสอบความสามารถในการแต่งกายภายหลังการทดลอง

เด็กคนที่ 1

ว / ค / ป	การทดสอบ	เกณฑ์
5 มี.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 6
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ผ่านขั้นที่ 4
6 มี.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 6
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ผ่านขั้นที่ 4
7 มี.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 6
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ผ่านขั้นที่ 4
11 มี.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 6
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ผ่านขั้นที่ 4

เด็กคนที่ 2

ว / ค / ป	การทดสอบ	เกณฑ์
11 มี.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 6
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ผ่านขั้นที่ 4
12 มี.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 6
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ผ่านขั้นที่ 4
13 มี.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 6
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ผ่านขั้นที่ 4
14 มี.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 6
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ผ่านขั้นที่ 4

เด็กคนที่ 3

ว / ด / ป	การทดสอบ	เกณฑ์
11 มี.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 6
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ผ่านขั้นที่ 4
12 มี.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 6
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ผ่านขั้นที่ 4
13 มี.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 6
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ผ่านขั้นที่ 4
14 มี.ค. 39	ทักษะการใส่เสื้อ	ผ่านขั้นที่ 6
	ทักษะการนุ่งกางเกง	ผ่านขั้นที่ 5
	ทักษะการใส่ถุงเท้า	ผ่านขั้นที่ 4

ภาคผนวก ซ

การคำนวณหาร้อยละของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่าง

การคำนวณค่าร้อยละของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่าง

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของแต่ละทักษะของแต่ละการแต่งกาย}}{\text{จำนวนครั้งที่ใช้ในการทดลองแต่ละขั้น}} \times 100$$

ตัวอย่างการคำนวณ ในการทดลองการใส่เสื้อ ชั้นที่ 1 ของเด็กคนที่ 1 เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้น 4 ครั้ง ในระยะเวลาการทดลอง 4 ครั้ง

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{4}{4} \times 100 = 100$$

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายสมเกตุ อุทธโยธา

เกิด วันที่ 4 มิถุนายน 2504

สถานที่เกิด อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 98 หมู่ 2 ต.แม่สุก อ.แม่ใจ จ.พะเยา

ตำแหน่งการงานปัจจุบัน ผู้ประสานงาน

สถานที่ทำงานปัจจุบัน มูลนิธิสถาบันแสงสว่าง

850 / 34 สุขุมวิท 71 คลองตัน คลองเตย กทม.

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2522 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม จังหวัดเชียงราย

พ.ศ. 2524 ปกศ. สูง วิทยาลัยครูเชียงราย จังหวัดเชียงราย

พ.ศ. 2529 การศึกษามัธยมศึกษา (วิชาเอกประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

พ.ศ. 2539 การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกการศึกษาพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

การใช้วิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง ในการสอนการช่วยเหลือตัวเองของ
เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเขาวนปัญญา 50 - 70

บทคัดย่อ
ของ
สมเกตุ อุทรโยธา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนรินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ
พฤษภาคม 2539

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเขาวงกตปัญหา 50 - 70 อายุ 3 - 5 ปี โดยใช้วิธีย้อนกลับต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ได้รับการฝึกการแต่งกายโดยวิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่องตามขั้นตอนแล้ว จะสามารถช่วยเหลือตนเองในทักษะการแต่งกายได้เอง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาอายุ 3 - 5 ปี ระดับเขาวงกตปัญหา 50 - 70 ที่ไม่มีความพิการซ้ำซ้อนและยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในทักษะการแต่งกายที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นเตรียมความพร้อม ของมูลนิธิสถาบันแสงสว่าง จำนวน 3 คน ซึ่งคัดเลือกจากการประเมินผลด้านพัฒนาการช่วยเหลือตนเอง ในรายงานพัฒนาการก้าวหน้าประจำปี 2538 และจากการทดสอบหาความสามารถเบื้องต้น ด้านการช่วยเหลือตนเองในทักษะการแต่งกาย

วิธีการศึกษาใช้วิธีการวิจัยแบบ Single Subject Research Design แบบ A - B - A แบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ ระยะที่ 1 ผู้วิจัยทดสอบหาความสามารถเบื้องต้น ทางด้านการช่วยเหลือตนเองทักษะการแต่งกาย ระยะที่ 2 ทดลองการแต่งกายด้วยวิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่องใน 3 ทักษะการแต่งกายคือ การใส่เสื้อ การนุ่งกางเกง และการใส่ถุงเท้า ระยะที่ 3 ผู้วิจัยทดสอบความสามารถในการแต่งกายด้วยตัวเองของกลุ่มตัวอย่าง

การเสนอผลการวิจัย โดยใช้ตารางกราฟแสดงความถี่ของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน ในทุกทักษะการแต่งกาย

ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่าสนับสนุนสมมติฐานที่ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ได้รับการฝึกการแต่งกายโดยวิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง ตามขั้นตอนแล้ว จะสามารถช่วยเหลือตนเองในการแต่งกายได้เอง

**USING BACKWARD CHAINING TECHNIQUE TO TEACH SELF HELP SKILL
OF CHILDREN WITH MENTAL RETARDATION WITH I Q 50 - 70**

AN ABSTRACT

BY

SOMKATE UTTAYOTHA

**Presented in patial fulfillment of the requirements for the
Master of Education Degree in Special Education
at Srinakharinwirot University**

May , 1996

The purpose of study was to investigate the ability in self help skill of the Children with mental retardation , IQ 50 - 70 , 3 - 5 years of age by using the Backward Chaining Technique. It was hypothesized that children with mental retardation , who trained to get dressed by the backward chaining technique step by step continuingly , can get dressed by themselves.

There were 3 subjects 3 - 5 years of age , I Q 50 - 70 who could not get dressed by themselves and having no other handicapping conditions . They were selected from the 1995 nursery class of Sataban Saeng Sawang Foundation School and were assessed for the basic dressing skill.

The single subject research design, type A-B -A, was applied. The approach behavior was putting on T-shirt, pants and socks .

The collected data were plotted on Single - Subject graph .

The result of the study supported the hypothesis , that the children with mental retardation , who were trained with self help skill by using Backward Chaining Technique , were able to get dressed by themselves.